

PERŽVALGA.

— Vertėtų vientaučiams nuo karės toli išsilenkti Austrijos rubežių, nes šioms dienoms Krokavoje policija ištaisė biaurias bėgūnų gaudynes, kuriose sugaudė netoli šimto išėivių, neturinčių, pašportų. Ką su jais padarys, dar nežina, bet reikia manyti, kad dikčiai vyrukus prigązdys, apiplėš ir, ko gero, dar atiduos į maskolių nagus.

— Vilniuje tapo atidengtas Katrės-Kekšės paminklas. Sako buvę prisirinkę visokio menciaus caro tarnų-didžiūnų, prisigerusių visoko, tik nieko gero, bajorų, popų ir net mūsų kunigėlių. Kai—kurie bajorgaliai, už simpatijas biauriams valdžios užmanymams, apturėję nuo caro net orderius. Gal nevienas iš to nusistebės ir paklaus: argi jie nežino, kas ta Katrė buvo, ir ką ji dėl Lietuvos padarė? Beabejonės atsakysime, kad žino. Jie žino gerai, kad prazutis Lietuvos, podraug ir Lenkijos įvyko prieš tai garsiosios paleistuvės, kurios paminklas šiandien tapo biauriai parioglintas pačioj Lietuvos širdyje. Neperseniai dar ir tie patys bajorai ir kunigai keikė tą moterišką ir perdavinėjo liaudei biauriausios Italijos apie ją anekdotus. Kodėlgi jie šiandien, lyg ožiukai, šokinėja apie tą špizinę jos stovylą? Todėl, kad šiandien jie patys persiėmė tėvynės linkui seniai ištartą per Katrę tą garsiąją frazą, kad Lietuva reikia „ištvinkinti, apteisti ir išdraskyti“. Tas įvyko.

— Tikra ironija! Kuomet mūsų tėvynės (sakysim) pardavikai teip krykštauna apie Vilniuj statomus Lietuvos budelių paminklus, valdžia štai kuom ant to atsako. Lenkiški laikraščiai praneša iš Vilniaus, kad kuopelė žmonių meldžionių, einančių iš Olšėnų į Vilnių ant atlaidų, buvo dusyk užpulta per policiją, prie-

ko juos policeiskiai išdarakė ir stengėsi atimti religiškus velukus (karunas). Už daleidimą eiti su velukais ir palaiminimą jų į kelionę, du kunigai — Lašakevyč iš Olšėnų ir Zborovič iš Akmenės — tapo administratyviškai uždaryti ant dviejų metų į klištorių. — Tai atlyga už laižymą kertančio botago! Kame čia dabar yra ta teiktoji per manifestus tikybiška laisvė? Argi caro malonės Lietuvos nepasiekia? Jeigu teip, tai argi yra koks sensas tame, kad mūsų dvasiškija visoms pajiegoms valdžiai pataikauna, tai valdžiai kuri juokias iš lietuvių tikėjimo ir jų tautystės?!

— O štai kitas perlas. „Zgoda“ patalpino Seinų dijecezi jos (Suvalkų gub.) administratoriaus, kn. Antanevyčiaus, aplinkrašį, rašytą į parapijų klebonus. Dėlei jo ilgumė čia negalima privesti viso to aplinkraščio. Užteks perduoti jo turinį trumpai. Teip, k. Ant. ragina, karei prasidėjus, visus kunigus aukauti iš savo algų jos reikalams tam tikrus nušimčius. Paskui prisako rinkti po visas bažnyčias aukas, vis dėl karės, sakydamae, jog žedno kataliko priedermė yra remti „krikščioniškąjį carą karėje su pagonais japonais“ netiktai guldant už jį galvas ir su noru einant į karę, bet ir aukaujant paskutinį skatiką dėlei teip „krikščioniško reikalo“ (skerdimo žmonių!) — Tai teip šiandien krikščioniškas mokslas — „mylek artimą savo“ — yra ištulkojamas per kunigaikščius katalikiškos bažnyčios!

— Prie Rygos kalėjimo iškilo sumišimai, kuriuos bemašant tapo peišautas policmeisterio pagelbininkas Ličinas. Mena, kad jis turės mirti.

— Rusijos „švenčiausias“ stačiatikių sinodas prisakė visose cerkvėse atlaikyti tam tikras pamaldas dėlei pasivedimo karės. Sako, jog ir Lietuvos

bažnyčiose bus tokios pamaldos laikomos.

— Vilniaus generalgubernatoriaus, Sviatopolk-Mirskio, vieton tapo paskirtas generolas Tullon, buvęs Peterburge viršininku.

— Apart barono du Bay, tyrinėjančio Lietuvos budą ir papročius, keliauja po Lietuvą ir Žemaitiją (pakraščiais Baltiko marių) p. Heikel, d-ras filiozofijos iš Gelsingforso. Jis teipgi, kaip ir du Bay, renka visokias etnologiškas, etnografiškas ir istoriškas Lietuvos žinias.

— Amerikoje geri laikai. Teip, bet nevisiems. Tulas Jurgis Ješinskas, Waterbury, Ct., negaudamas niekur darbo, prarijo tris uncijas karbolinės rugšties ir tuomi pasidarė saugala. Tokių pavyzdžių yra gana daug.

— Amerikos politiką, ypačingai politiką republikonų bei demokratų mes aštriai peikiame. Tačiau neužginčyjam, kad lietuviams prie politikos reikia butinai griebtis. Su lietuviams politikieriais norėtume eiti nors ant trumpų kompromisų ir patartume lietuviams, jeigu jau dėlei kokių ten išrokavimų nenori ar negali persistatyti partijoje socialistų, skverbties į politiką iš partijos demokratų ar net republikonų. Keletas lietuvių ir šįmet persietatė įvairiuose miestuose ant kandidatų į įvairius urėdus. Teip, girdėjome, kad geras tautietis, V. Ambrozevyčia, iš Newarko, N. J., esąs pastatytas kandidatu iš demokratų partijos ant sudžios (Justice of the Peace). Shenandoah'o lietuviams irgi griebiasi į urėdus. Lietuviams visgi priderėtų saviškius paremti.

— Lietuviai amerikiečiai be pasigailėjimo dako mūsų gražią ir turtingą lietuvišką kalbą. Žodžiai „burdas“ (burdelius—nėnai kekšių) „biznis“ (šuo be vuodegos) ir nesuskaityta kitų visai negražių ameri-

koniškų barbarizmų skverbiausi vis gilyn lietuvių kalbon ir biauriai ją teršia. Argi negeriau būtų, kad vietoj „biznierio“ sakytum „vertelga“, „burdo“ — „gaspada“, „burdingieriaus“ — „kampininkas“ ir tt. Meldžiame gerai manantiems sątautiečiams imti tą į atydą.

Isz Lietuvos.

Šakiai, Suvalkų gub.

Šįmet netoli Šakių vėl trupčiuką plento nupila; visą varstą. Jau apie trisdešimt metų kaip tą plentą budavoja, o kazin, ar pabaigs iki galui svieta. Ukininkai kas metą deda plentpinigius, bet juos surija bedugnės valdžios tarnų kišenės. Prie plento darymo darbas gana sunkus. Tų pavargusių žmonių daugybė siūlosi ant darbo; pertai „gešepninkai“ už sunkų darbą labai mažai temoka. Darbininkai ir ukininkai čia veik visi tamsūs; kenčia visas sunkybes, atsidėję ant Dievo valios. Susipratusius vientaučius persekioja pagal paliepinimą kunigų. Paskutiniame laike išėjo iš Šakių kun. Kudirka, garsus persekiotojas susipratusių. Į jo vietą atėjo koks ten mozuras. Paziūrėsim, koks tas bus.

Paskutiniame laike buvo Šakiuose privisę daugybė vagių, teip kad ir visa policija buvo pavirtusi į vagius. Žmonės drąsiai pradėjo reikalauti vagių suvaldymo. Policija tapo permaintyta, ir vagiai gaudomi. Pasakoja, kad Bridziuose, pas tulą buvusį žemsargį tapo atrastas visas vagių lizdas. Vagis tapo suarėstuoti. — Mat kokie tvarkos dabotojai! — vagis. *Skaitikas.*

Južintai, Kauno gub.

Per gegužės mėnesį valdžia viršininkai rinko po pusę skatiko nuo desentinos ant „Raudonojo Kryžiaus“; surinkta tapo šimtas rublių ir nusiųsta

valdziai, uz kurius dabar atėjo padėkavonė. Dabar raštininkas vėlei prikalbinėja, kad duotų, sakydams: „caras šimtais jums nesigaili, o jūs ir po keletą kapeikų gailitės (mat dabar manifestai dėlei gimimo sunaus dovanojo „nedoimkas“ ir skolas tiems, kurie buvo įsiėmę valdzios bankose). Tai mat, viena ranka duoda, o kita ima atgal; nors, galima sakyti, caras nieko ir nedavė; o kad ir dovanojo, tai vis mūsų pačių. Užtai jis nors po penkes kapeikas visgi iš mūsų ištraukė. *Ex-populi.*

Kamajai, Kauno gub.

Per šv. Jono atlaidus (27 berželio) suvažiuoja čia daugybė svieto. Šįmet per tą dieną beveik kiekviename vežime žmonės rado prikaišiotą įvairių atsisaukimų. Kiti tik namo parvažiavę, begriozdami pirkinius, tepatėmyjo ir labai nusidvyjo. Ant visų didesnių vieškelių teipgi buvo išmėtyta ir nulipdyta stulpai bei kryžiai. Kur vieškėliai eina per didelius kaimus, tai ten buvo iš nakties pribarstyta į kiemus. Paskiaus gi dieną buvo apdailinti lapeliais vaikai ir piemenys. Jie sakė, kad jiems davė „ponai“, važiuojanti į jomarką.

A. D. Kariukas.

Švieksniai, Kauno gub. *)

Vaziuodamas nuo Jurbarko, general-gubernatorius Sviatopolk-Mirsky užvažiavo į Tau-ragę, Naujamiestį ir Švieksnius. Pastaroj vietoj kunigaikštis užsibuvo ilgiau, didžponio Ple-terio viešnagėje. Čia jis priminėjo urėdininkus ir dvasiškiją. Paskui lydymas savo palydovais — Kauno gubernatorium ir policija — aplankė valsčiaus raštininčią, kur susirinkę kaimiečiai, dėkavojo gen.-gubernatoriui už jo triušą išrišime klausimo spaudos (tepažis nors dabar valdzia, kad lietuviai nėra dėl jos atša-

*) Iš „Kraj“ nr. 36.

lusiais! R.). Apsilankydamas pradineje mokykloj klausinėjo vaikus istorijos, geografijos ir aritmetikos. Kad užklausus gen.-gub-riui vieną vaikina: „ar moki rašyt lietuviškai?“, vaikas kriptelėjo galvą, jog „ne“, tai Sv.-Mirsky pasakė: „nekenkia mokyties ir lietuviškai“ (čia pasirodo, kaip valdzia per ilgus priespaudos metus įpratino lietuvius meluoti ir kad gen.-gub. greit tą melą suprato! R.). Draugkeliaujas su g.-gub. prancuzas du Bay labai žingėdavosi žmonių pa-pročiais ir, idant duot jam daugiau prisiveizėt lietuvių įmoniams, tuli vietiniai surengė tautišką surinkimą Alseikiuose. Susirinko seni ukvedziai senoviškuose rubuose ir mergos su rutų vainikais ant galvų. Pakviesta buvo kaimiška muzikė ir šoko jaunimas apsiavęs klumpiais (žemaičių medinės šliurės) tautišką šokį „augštinitis“ ir dainavo lietuviškas dainas. Du Bay pasirupino ir sau porą klumpių, dėl sulyginimo jų su prancuzų „sabotais“. Kauno gubernatorius, Vieriovin, kurs moka gerai lietuviškai, prakalbėjo į susirinkimą toastą.

Rods čia nelabai butų svarbum daigtu aprasinėt Lietuvos „ponų“ keliones, bet tyčia mes paėmėm žinutę iš „Kraj“, idant parodyt skaitytojams, kad ir Lietuvoje jau kitas vėjalis pučia. Argi ne? Čia „krajaus načelninkas“, kaip lietuviai gen.-gubernatorių vadina, ukvatina lietuvišką vaikelį mokytyes rašyt. Nusiziurėjęs į jį ir gubernatorius laiko kaimiečiams lietuvišką prakalbą... Čia spauda sugražinta. — Viskas tai priverčia lietuvi mislyti, jog tai vis vaisius jo nenuoalsios kovos. Ko nepadarė valsčių prašymai, ir visoki šunvuodegiavimai valdziai Lietuvos pataikunų per dešimtis metų, tą padarė mūsų šventi kankintiniai ir tvirtai pradėta socijalizmo kova. Tai gi

mes matom kokį galingą ginklą įgavome kovoje su despotais. Argi mes juom nesinau-dotum ir toliaus?! Ne! mes to ginklo nemesim niekad, kurs priverčia sudrebėti ti-ro-nus ir rinkis po rinkio atle-dzia mūsų vergijos retezius... Lai Lietuvos atgijimas tautiškas buna angštai sujungtas su kilimu ekonomiško žmonių susipratimo!..

Isz Argentinos.

Pas mus šįmet metai daug šaltesni, negu pernai: nuo 26 berželio pradėjo snigti ir lyti ir teip traukėsi iki 21 liepos. Ant kalnų buvo daugybė sniego; tiktai palei upę Senger, pakalnėse sniego nebuvo. Daug kolionistų, kurie paskutiniu laiku čia apsisėdo ir prisiaugino galvijų ir avių, tapo apimti didelės baimės: nes, jeigu umai sniegą nuo kalnų paleistų, tai paskandintų visus gyventojus. Apie 80 kolionistų dabar stovi akyvaizdoje tokio gresmaus pavojaus. Nors platūmas lygumos nuo kalnų papėdės iki upės traukiasi iki 10 mylių, bet, kadangi iš upės išėina kiti upeliai per kurios nėra nė lieptų, nė tiltų, tai pasikėlus vandeniui iki 2 ar šiuų pasidarė muknios klampynės. Kolionistai tapo lyginai ant kokios salos, atskirti nuo kelių, ir tik apsigandę, laukia pavasario. Valdžia išsiuntė inžinierių ištirti, kokiū budu galima prigėlbėti gyventojams paupių Senger ir Chubut. 6 liepos inžinierius perėjo ir per mano laukus; apžiurėjo ir pasakė, kad kolionijos yra ant didelio pavojaus. Kaip budą dėl išsigėlbėjimo, pataria valdziai išleisti upę Senger į marias viena tarpukalne. Tada, sako, pagėlbės kolionijas Sarmiento ir miestus Strelen, Chubut ir k. Kazi, ar užsiims valdzia tą daryti.

Dėl gyvenimo, tai ši vieta yra labai puiki ir ištaigi (vi-gadna). Rašiau kai-kuriems

lietuviams, kad čionai atvažiuotų. Yra daug gerų neapgyventų vietų, kitoj pusėj upės, kur nėra bailės nuo patvinių. Jau trys pasikėlė atvažiuoti. Ir butų gerai, kad parsikeltų. Pragyvenimas ištaigus; nors ir pasninga, bet galvijų nereikia šerti — žolės pakanka. O tarpe kalnų, tai jau vietų yra labai grazių; tiktai negalima pervaziuoti, — galvijai persi-vest galima. Tiktai vilkų — tai jau ne badas! Avelės jie labai mėgsta. Vilkai čia netokie, kaip Lietuvoj. Čia juos vadina „leoni“. Panašūs į kates, o didumo sulig dviejų metų teluku, ir visai negreiti: žmogus su vienu šuneliu paveja ir užmuša pagaliu. Jau kas ukvati-ja medžiot, tai čia gali rasti žverienos nematytą daugybę. Žverių yra šių: guanakų, stirnų, kiškių, picri ir k. Paukščių — gutardos, flamingos, siznos, vartros, žąsjs, uncros, kurapkos ir tt. Tai vis valgomi gyvunai. Bet jų niekas nešauda. Žėdnas turi avelių ir galvijų, kurių mėsa visgi gar-desnė. Iš pirmosyk kaip pamaciau tiek žuvies upėj, tuoj pasidirbau tinklą ir per trumpą laiką tiek prisigaudžiau žuvies, kad led maišą partempiau į namus. Ir kaip vėl atgriso, tai dabar jei bent tada pasigaudau, kad mėsa atibosta. Visur pilna Dievo dovanos, — kurgi dėsi ir prigaudę? — Taigi dabar su visais gyvūnėliais gražiai sutikime gyvenam ir nebesimušam.

1904. 23 liepos.

Justinas Šlapelis.

Colonia Sarmiento, Chubut, rep. Argentina.

Isz spaudos.

Įlandos bei Yldeginio pasargos.

— Yldeginis! Štai kunigo Dembskio straipsniukas: „Ar ne nauji muzikantai užtarėjai darbininkų“. Ką tai reiškia — aš nesuprantu.

— Žioplys.—Skaityk toliau ir suprasi.

— E, jau čia reikia suraukt kaktą ir ypač tarpakyje, iš kur nosis išdygus, reikia padaryt tris riauškliukes ir gerai mislyt — čia ne juokai parašyta: čia kun. Dembskis užsipuola ant Brooklyno kriaučių unijos už jos reikalavimą pagražyti jos pinigus, paskirtus kelionei delegato į Tarptautišką Darbininkų Kongresą. „Jeigu jie aukavo pinigus ant to mierio, — sako kun. D., — tai tie pinigai, kaip satyriškai išsitare viena iš Philadelphijos lietuvačių, „jau nepriguli kriaučiams, tik šiaučiams“, kurie girdi moka geriaus kovoti su yla, negu siuvėjai su barškančia mašina“.

— Tai mat ir kun. D. pagyrė mano ylą, kad su ja, girdi, geriau gali kovoti, kaip su barškančia mašina (suprask: užsipuolimais, vertelgystėms ir pludimais). Įlanda! jau man vėl nuslinko nuo kaktos riauškliukės ir aš jau vėl noriu vaziuot į Ameriką. —

— Na, na?

— Aš noriu... Kun. Dembskis mane pagyrė... O aš... aš noriu pamatyti tą lietuvaite. Ach... O gal ji mane... gal išmokitų satyros...

— Tai, ugi turi ylą, įsikaityk ją ir degyk visokias piktžoles iš lietuviškų dirvų, ir bus satyra.

— Ale jeigu aš truputėlį smigtelsiu ir kun. D.-kiui, ar jis kasžin nepyks ant manęs?

— Pyks, ne pyks, o tavo priderystė nieko nepraleist, ir jeigu kas besėdamas gerą sėklą, pasėja ir kukalius, tai badyk, degyk tuos kukalius, kad visi sėjikai pamatytų ir stengtųsi daugiau jų nesėti.

— Bet nebarškekiva lyg ta mašina — eiva prie darbo!

— Na, gerai — tai aš klausiu tavę, Yldegini: kodėl kun. D. nepalėjo apsieiti nepavadinęs siuvėjų „niekšais su jezuitiškai-amerikoniška begė-

dyste“, begėdžiais, kada jie, kaip pamatysime, nėra tokiais?

— Tai, juk be to negalėtų vadintis kunigu.

— Ale sako, kad jis ne toks kunigs, kaip kiti?

— Bet visgi kunigiškas protys užsiliko.

— Kiti sako, kad jis laisvamans.

— Tai juo aiškiau: prie pludimų tik kunigai ir laisvamaniai — gabūs: abejų pragumai vienoki, tik tikslai viens kitam priešingi.

— Bet čia kun. D. pasirodo visai ne laisvamans. Jis rugoja net ant „Vienybės“, kad ta patalpino savo špaltose — anot jo — begėdšką Brooklyno kriaučių unijos reikalavimą. Na, ar laisvamats gali užgti kitiems laisvai manyt?

Ir da sako, kad tokių reikalavimų, tokių laisvių nuomonių, arba manymų patalpinimas laikraščiuose, gali „papiktinti“, t y. pagundyti ir kitus prie tokių pat „begėdžių“. Tai mat. Apie „papiktinimus“ juk tik kunigai gali kalbėti, ir kunigas D. yra tikras kunigas tame dalyke.

Jeigu kas ir tikrai begėdišką nuomonę patalpintų laikraštyje, tai visgi tas išeitų ant gero, nes pasirodžius nuosekliai jos kritikai, daugelis, ikšiol nesupratusių, supras visą niekiškumą tos nuomonės ir per tai galės jos išvengti. Ak visokios niekšystės darosi tankiausiai per tamsybę ir nežinojimą, instinktyviškai. Kun. D. sako, kad „doros etika“ (turbūt norėjo pasakyti: „doros mokslas, arba etika“) to reikalaujanti, „kad nieks, o labiausiai laikraščiai dėl papiktinimo kitų apie tai reikalbėtų“.

Teisybė, metafizikų doros mokslas ir reikalauja panašių dalykų. Bet šios dienos doros mokslas, arba etika reikalauja pirm visko liuosybės, visur: ir išreiškime nuomonių, ir kritikoje jų. Reikia mums liuosybės ir kritikos, daugiau kritikos, o ne užkimšimo

keiksmų ir pludimų purvais kitiems burnos!

— Tu sakai: kritikas. O kas kritikuos, kad mūsų pionieriai jos... bijo. Jie velija sau viens kitam akis apsidrabsyt purvais, kad tik nematyt teisingos kritikos. Teisybė, mat, akis bado ir už tai jie nenorį ją žiurėt.

— Taigi, dėlto nieko gero ir nėra mūsų „lietuviškose dirvose“. — Na dabar pažiūrėsi me, kame Brooklyno siuvėjų begėdystė. Siuvėjų reikalavimas sugražinti jiems jų paaukautus lietuvių darbininkų partijos reikalams pinigus, teisybė, yra begėdiškas reikalavimas. Bet tas nereiškia, kad jiems reikia užkimšt burną olbijimais, be jokios kritikos. Nėra abejonės, kad jie tikslai nesuprato, ir, pasirodžius kritikai, jie atšauks tą savo reikalavimą (vargiai tą bepardarys! R.).

Išpildymas-gi to reikalavimo, anot kun. D., būtų pripažinimas „viešame darbe lietuviško *Sicinskio Veto*“. Tas teisybė. Bet ant kun. D. klausimo: „jeigu tie begėdžiai iš anksto žinojo „kad lietuviškas delegatas nieko gero nenuveiks Tarptautiškame Darbin. Kongrese, tai kam jie siųsdami savo 56 dolerius į „Vienybės“ redakciją norėjo patarnauti?“ — tai aš ant to teip atsakyčia. Visupirmu jie „išanksto“ negalėjo žinot, kadangi tik paskutiniam laike Amerikos lietuviai suskato rašyti (ypač „V-bėj“) apie tai kad „mūsų delegato į T. D. Kongresą neturėsime“ (kad ir rašė, bet nieks apie tą tikrai nežinojo! R.); suvejai buvo paaukavę turbūt tada, kada da nieks apie šitą gandą nežinojo. Tik 8 d. vasario š. m. buvo pakeltas klausimas. Tarptautiškame Socijalistų Biure (Biurelyje) 1) apie delegatą nuo „Lietuvių Socijalistų Organizacijos“ (!); tada Ple-

chanow ir R. Liuksemburg ir užgynė reikalingumą to delegato. Apie Amerikos lietuvių-darbininkus nebuvo nė žodžio minėta 2). Kun. D. sako: „ką išmanesnė visuomenė tvers tą įvairų Karaliavičiai, Gražuliai ir k. ardys“. O Br-no siuvėjai savo „reikalavime aiškiai pasakė maždaug teip: „mēs nenorime aukaut ant laisvamanių (S. L. L. nesuuntė delegato tik žadėjo suteikt mandata! R.) svajonių“ ir tuomi, suprantama, nepripažįsta laisvamanių už „visuomenę“ — ir tai labai nuosekliai, nes net ir visos Partijos negalima pavadit visuomene... Iš to visko, rodos — aišku, kad B-no siuvėjų un. norėjo patarnauti kelionei delegato nuo L.S.D.P. (Amerikoje neesantios! R.) 3). O jeigu ne ant vardo L.S.D.P. buvo aukauta, visgi ar šiaip, ar teip — ant abelnų darbininkų reikalų, kam ir turi ji, tą auka, prigulet, kadangi ji, pagal aukautojų nuomonę, neteko savo pirmosios pritaikymo vietos. Tokiu budu ji niekam negali but grąžinama ir pagal teisybę ji nepriguli ne tik kriaučiams, bet ir šiaučiams, kuriems ta satyriškoji lietuvaite tą pripažino, — ir net nė vienai kokiai darbininkų Partijos frakcijai, tik abelniems darbininkų reikalams (pvz. išleidimui knygelių ir tt.)

— Na, na?

— Aš noriu... Kun. Dembskis mane pagyrė... O aš... aš noriu pamatyti tą lietuvaite. Ach... O gal ji mane... gal išmokitų satyros...

— Tai, ugi turi ylą, įsikaityk ją ir degyk visokias piktžoles iš lietuviškų dirvų, ir bus satyra.

— Ale jeigu aš truputėlį smigtelsiu ir kun. D.-kiui, ar jis kasžin nepyks ant manęs?

— Pyks, ne pyks, o tavo priderystė nieko nepraleist, ir jeigu kas besėdamas gerą sėklą, pasėja ir kukalius, tai badyk, degyk tuos kukalius, kad visi sėjikai pamatytų ir stengtųsi daugiau jų nesėti.

— Bet nebarškekiva lyg ta mašina — eiva prie darbo!

— Na, gerai — tai aš klausiu tavę, Yldegini: kodėl kun. D. nepalėjo apsieiti nepavadinęs siuvėjų „niekšais su jezuitiškai-amerikoniška begė-

chanow ir R. Liuksemburg ir užgynė reikalingumą to delegato. Apie Amerikos lietuvių-darbininkus nebuvo nė žodžio minėta 2). Kun. D. sako: „ką išmanesnė visuomenė tvers tą įvairų Karaliavičiai, Gražuliai ir k. ardys“. O Br-no siuvėjai savo „reikalavime aiškiai pasakė maždaug teip: „mēs nenorime aukaut ant laisvamanių (S. L. L. nesuuntė delegato tik žadėjo suteikt mandata! R.) svajonių“ ir tuomi, suprantama, nepripažįsta laisvamanių už „visuomenę“ — ir tai labai nuosekliai, nes net ir visos Partijos negalima pavadit visuomene... Iš to visko, rodos — aišku, kad B-no siuvėjų un. norėjo patarnauti kelionei delegato nuo L.S.D.P. (Amerikoje neesantios! R.) 3). O jeigu ne ant vardo L.S.D.P. buvo aukauta, visgi ar šiaip, ar teip — ant abelnų darbininkų reikalų, kam ir turi ji, tą auka, prigulet, kadangi ji, pagal aukautojų nuomonę, neteko savo pirmosios pritaikymo vietos. Tokiu budu ji niekam negali but grąžinama ir pagal teisybę ji nepriguli ne tik kriaučiams, bet ir šiaučiams, kuriems ta satyriškoji lietuvaite tą pripažino, — ir net nė vienai kokiai darbininkų Partijos frakcijai, tik abelniems darbininkų reikalams (pvz. išleidimui knygelių ir tt.)

— Na, na?

— Aš noriu... Kun. Dembskis mane pagyrė... O aš... aš noriu pamatyti tą lietuvaite. Ach... O gal ji mane... gal išmokitų satyros...

— Tai, ugi turi ylą, įsikaityk ją ir degyk visokias piktžoles iš lietuviškų dirvų, ir bus satyra.

— Ale jeigu aš truputėlį smigtelsiu ir kun. D.-kiui, ar jis kasžin nepyks ant manęs?

— Pyks, ne pyks, o tavo priderystė nieko nepraleist, ir jeigu kas besėdamas gerą sėklą, pasėja ir kukalius, tai badyk, degyk tuos kukalius, kad visi sėjikai pamatytų ir stengtųsi daugiau jų nesėti.

— Bet nebarškekiva lyg ta mašina — eiva prie darbo!

— Na, gerai — tai aš klausiu tavę, Yldegini: kodėl kun. D. nepalėjo apsieiti nepavadinęs siuvėjų „niekšais su jezuitiškai-amerikoniška begė-

chanow ir R. Liuksemburg ir užgynė reikalingumą to delegato. Apie Amerikos lietuvių-darbininkus nebuvo nė žodžio minėta 2). Kun. D. sako: „ką išmanesnė visuomenė tvers tą įvairų Karaliavičiai, Gražuliai ir k. ardys“. O Br-no siuvėjai savo „reikalavime aiškiai pasakė maždaug teip: „mēs nenorime aukaut ant laisvamanių (S. L. L. nesuuntė delegato tik žadėjo suteikt mandata! R.) svajonių“ ir tuomi, suprantama, nepripažįsta laisvamanių už „visuomenę“ — ir tai labai nuosekliai, nes net ir visos Partijos negalima pavadit visuomene... Iš to visko, rodos — aišku, kad B-no siuvėjų un. norėjo patarnauti kelionei delegato nuo L.S.D.P. (Amerikoje neesantios! R.) 3). O jeigu ne ant vardo L.S.D.P. buvo aukauta, visgi ar šiaip, ar teip — ant abelnų darbininkų reikalų, kam ir turi ji, tą auka, prigulet, kadangi ji, pagal aukautojų nuomonę, neteko savo pirmosios pritaikymo vietos. Tokiu budu ji niekam negali but grąžinama ir pagal teisybę ji nepriguli ne tik kriaučiams, bet ir šiaučiams, kuriems ta satyriškoji lietuvaite tą pripažino, — ir net nė vienai kokiai darbininkų Partijos frakcijai, tik abelniems darbininkų reikalams (pvz. išleidimui knygelių ir tt.)

— Na, na?

— Aš noriu... Kun. Dembskis mane pagyrė... O aš... aš noriu pamatyti tą lietuvaite. Ach... O gal ji mane... gal išmokitų satyros...

— Tai, ugi turi ylą, įsikaityk ją ir degyk visokias piktžoles iš lietuviškų dirvų, ir bus satyra.

— Ale jeigu aš truputėlį smigtelsiu ir kun. D.-kiui, ar jis kasžin nepyks ant manęs?

— Pyks, ne pyks, o tavo priderystė nieko nepraleist, ir jeigu kas besėdamas gerą sėklą, pasėja ir kukalius, tai badyk, degyk tuos kukalius, kad visi sėjikai pamatytų ir stengtųsi daugiau jų nesėti.

Tai mat.

Politiszkos žinios.

Politiszki sanvaitės nuotikiai.

Amerika. Didelė kolionija iš Rusijos pabėgusių ir apsigyvenusių Kanadoje duchoborų pradėjo kraustyties Amerikon, dėlei nepakeliamų jiems šalčių. Amerikonai, prisiklausę apie duchoborus navatniausių pasakų, pakėlė per laikraščius

2) Ten-pat, pusl. 62 (Priežastis to nutylėjimo).

3) Malonu būtų, kad draugai siuvėjai paaiškintų: teip ar ne teip?

1) Zr. „D. B.“ N. 2, 1904 m., pusl. 61.

ler na, nenorėdami ateivių čia įsileisti. Duchoborai yra žinomi kaip darbštūs ir fanatiškai prisilaiką grapo Tolstojaus doktrinų.

Prancuzija. Prieš atidarymą parlamento yra rengiama perduoti jo apsvartymui projektas dėl įvedimo tiesų, kurios aprūpintų negalinčius darbininkus dirbti su tam tikra pragyvenimo pensija. Tam tikslui yra mėnoma išleisti viešos paskolos užstatus nuo 2-4%, kas sutaupytų per metus 60 milijonų frankų, kuri suėda tai ir butų pavesta į invalidų fondą.

Rusija. Naujas ministras vidurinių reikalų, Sviatopolk-Mirsky, apleisdamas savo pirmąjį Vilniaus generalgubernatoriaus urėdą, prieš išsikraustymą Peterburgan pasakė Vilniuje atsiveikimo kalbą, kurioje ypatingai pabrėžė, kad jis, stojęs į vietą Pleves, laikysės daug minkštesnės politikos. Teip, jis visų pirmu pasizadėjo nespausti žydų. Toliaus, sakėsi, jog eisias taku užbrėžtu pernai per caro manifestą, kuris sutikmiais su jo nuomone, buvo neįvestas į veikimą tik dėka Pleves žiauriais politikais. Rupinsias apie žmonių atšvietą ir tt. Tačiau prasiūmė, kad dabartiniu laiku konstitucija esą įvesti negalima; geriaus velyk, anot jo, duoti didesnę valdžią žemiečių valdinyčioms ir provincijų susirinkimams. — Taigi visi laikraščių bugnijimai apie S. Mirskio liberalizmą, pasirodė, kad yra — putimas į kiaurą maišą. Geras tai liberalas, kurs ne konstitucijos nepripažįsta Rusijai už reikalingą duoti! Ojuk Rusijos liaudė reikalauja daug daugiau, negu to.

KARĖ

Maskolijos su Japonija.

Karės operacijos persiskelė į dvi šaki — ant sausumos ir ma-

rių. Tuomtarpu, kaip Mandziurijoj japonai slėgia Mukdeną, jų vandeninės spėkos spaudžiasi prie Porto Arthuro. Ant sausumos jiems klojasi, bet ant marių nevisai. Teip, laikraščiai praneša telegramus, kad maskoliai Porte Arthuro atgriebę nuo japonų jų pirmiau užimtas priplaukas, prie ko dikčiai japonų prazuvę. Žinoma, kad turėjo kristi nemažai ir maskolių; bet visgi čia jau irakišo kareiviai Mikados. Nežiurint į tą, karės ekspertai tvirtina, kad Štoselio armijai prisiartinęs kryžis, kuris gali pereiti į labai liudną maskoliams galą, jeigu iki tam laikui nepribus ant pagalbos Baltiko laivynė. Ta laivynė, seniai žadėta išplaukinti į Rytinę Aziją tebeviši Reveliujė, vienoje iš baltiškų pakraščių priplaukoje. Dabar jau yra sakoma, kad ji šią savaitę „tikrai“ išplauksianti, ir kad jai pasakyti „sudievu“ pribusęs Reveliun ir pats caras. Japonai gerai užėmę visus Liaotungo pussalio kelius ir naujoms kanuolėms apstatę Porto Arthuro priplauką. Sako, jog greitu laiku jie rengią padaryti smarkų užpuolį ant priplaukose stovinčių maskoliškų laivų ir priversti juos išeiti akyvaizdon laivynės Togo, arba ten jau uostuose turės ginties nuo užpuolikų bombardavimo. Perspektyva maskoliams neblizganti, galima sakyti, ir labai gresmi.

Dalis darbu.

¶ WILKES-BARRE, PA. 150 dailydžių, neseniai prastojusių darbą, tapo vėl sugražinti per darbdavius į darbą, prie naujai budavojamų kasyklių apie linkėse Tuscarora.

¶ CHICAGO, ILL. Deering, McCormick ir Plano darbavietėse prasidėjo darbai ant papėdės „atvirų šapų“. 9000 darbininkų sugryžo prie darbo priimdami nuo 10 iki 20% nu-

mažintas mokestis ir dirbti 57½ valandų per savaitę. Jie prigulėjo prie International Harvester unijos. Dabargi jie parsisamdė, kaip skebsai. Tačiau unija dar straiką laiko neužbaigtu ir nepraloštu.

¶ PITTSBURG, PA. Bessemer J. & Loughlin plieno ir Westinghouse elektrikos dirbtuvėse prasidėjo darbai, kur suviršiu 1000 žmonių gaus darbo.

¶ MONESSEN, PA. National Tinsplate pabriku savininkai padavė darbininkams savo išlygas, kurias šie be murmėjimo priėmė ir pasirašė. Jiems numazino ant 12% mokestis. — Gerovė, gerovė!

¶ PITTSBURG, PA. Carnegie plieno dirbtuvės išvarė nuo darbo visus tuos, įsigyvenusius darbininkus, senesnius per 35 metus. Jie mat mažiau bepajėgią dirbti! Tos tiesos nelytisi vienok prastų darbininkų, kuriems temoka po 80-90c. ant dienos. Tie mat vis jau duoną užsipelno laikyti!

¶ CHICAGO, ILL. Pullman karų dirbtuvės atsidarė vėla ir priėmė 2000 darbininkų pirmiau dirbusių. Vienok už susitraikavimą dabar gaus ant 10% mažiau moket. — Vis mat turčiai vargšus mokina, ir niekaip negali privest prie proto.

¶ CLEVELAND, O. Amalgamated Ass-n stiklų išdarbystės laikė konferenciją darbdaviai su darbininkais ir pasirašė ant senų sąlygų. Straikas tapo prašalintas.

Išz Amerikos.

Sudraskė caro paveikslus.

Kada ant St. Louis parodos atidengė maskoliškąjį skyrių, 28 rugs., rado suplėšytus į skiautes brangios teflionės caro paveikslus. Vienas iš jų, nutėpliotas ant puikaus šilkinės materijos dugno, buvo išplėštas iš rėmu ir... [biauriai apterštas.

Sustraikavo dėl „negro“.

Chicagos mažų kudikių mokykloje kazikas prasiūmė, kad vienas iš mokytojų esąs negras. 700 kudikių paklausė tos melagingos paskalos ir nebūnėjo eit į mokyklą. Rytmetų susirinko jie prie mokyklos ir reikalavo, kad tariamąjį negrą išmestų. Mokytojams tikrinant, jog jokio negro nėra, kudikiai švilpė ant jų ant gatvės ir kaišė liežuvius. Pašaukta tapo 6 policmonai, kurie tai ir padėjo sutaukinti „straiką“.

Užtaisė laivui prazutę.

Vienoje iš New Yorko laivų dirbtuvių buvo užbaigta dirbti kariškas laivas „Connecticut“. Beruošiant jį išleisti į marias dėl išbandymo, tapo atrasta vandenyje užtaisyti žabangai, kurie butų sunaikinę arba bent dikčiai apgadinę laivą, užėjus jam į tą vietą. Kas tą padarė, niekas nežino.

Nori sutaukinti peštukus.

Neseniai St. Louise atsibuvo tarptautiškos unijos 12-ta sesija, kur buvo susirinkę reprezentantai iš 14 viešpatysčių. Amerikos valstijų sekretorius Loomis pranešė seimui, jog prezidentas Roozeveltas, girdi, labai neapkenčias karės terorų ir simpatizuoja taikai. Unijos sąnariai nutarė prašyti prezid. Roozeveltą, kad tas sušauktų antrą sesiją Haagos tarptautiško-sudo, idant padėti galą rusojaponiškai kare.

Bankrutija katalikų mokyklos?

Cincinnati, O., paliepus ar civykupui Elder atidaryti sezoną katalikiškų mokyklų, susirinko į jas mokinių dviem tukstančiais mažiau už pernykščius metus. Kitose valstijose irgi yra patėmyta sumažėjimas skaitliaus tose mokyklose mokinių.

Vyskupu ir kunigų galybė.

Miss Allyne Stacking iš At

lanta, Ga. buvo apsivedusi, 1896 m., su Ch. Clark iš Pittsburg, Pa., nuo kurio susilaukė du vaiku. Gegužio 1, 1904 m., Clarko pati atsiskyrė nuo savo pirmojo vyro ir, rugsėjo 14, 1904, apsivedė su kitu vyru, Ch. Donnelly, iš Pittsburg'o, New Yorko katalikiškoje katedroj imdami šliubą.

Civiliškos tiesos reikalauja, jog moteriškė negalapsivestisu kitu vyru, mirus ar atsiskyrus nuo pirmojo, bent per 9 mėnesius. Apart to katalikiška bažnyčia nepripažįsta atsiskyrimo, ir tik labai svarbiuose reikaluose pats popiežius suteikia daleidimą persiskirti, ką retai kam suteikia. Viršui minėtai porai nereikėjo tokio popiežiaus daleidimo, nes užteko N. Y. arcivyskupo Farley ir Atlanta su Pittsburgo vyskupų nutarimų, ir stebuklingų išradimų, jog Allyne Stocking, nors ir buvo vedusi, ir sulaukė du vaiku nuo savo pirmojo vyro, tapo pripažinta už nevėdusią, akyse bažnyčios esančią nekaltą merginą, dėlto, jog tapo išrasta, buk jos pirmasis vyras buvęs nekrikštytu. — Kiek už tuos išradimus vedusieji užmokėjo, nežinia; bet nuo šiol bus žinoma, jog atsiskyrimas yra galimas ir katalikiškame tikėjime. — New York Herald, 9-15-04.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Pittston, Pa. Tikinčiųjų dorybė! „Vienybės“ 38 n. pranešiau apie suareštavimą trijų lietuvių, kaip dalyvavusių rašyme kun. M. Šedvydziui ir p. A. Tepler grasinančių anonimiškų laiškų. Tarpe kitko išreiškiau abejonę, ar minėti lietuviai galėjo būti dalyvais tame darbe dėlei įvairių sąmonių. Mano abejojimas pasirodė teisingas. 5 rugsėjo iš eilės tapo suareštavoti antri du lietuviai: P. Tamulynas (antras man nepažįstamas) iš Daryea, Pa., kaip policija sako, tikri

ano darbo veikėjai. Pas vieną iš sugautųjų tapo atrasta laiškas, kurio rankos raštas su laiškais siųstais kun. Šedvydziui sutinka. Kaltininkai tapo nugabenti į kalėjimą; tik užstačius po 500 dol. parankos kiekvienam, iki provai tapo paleisti. Rašymas baurių laiškų, kėsimo ant žmogaus gyvasties darbas yra baurus, ir tikras kaltininkas privalo būti nubaustas visu aštrumu tiesų. Tik nevisados ir teisingas teisdarys gali paskirti prasikaltusiam atsakančią bausmę. Ypatingai, jei kaltininko niekas nepersekioja, arba negalima darodyti jo tikro prasikaltimo. Kun. M. Šedvydis išsitarė: „apie šių žmonių prasikaltimą aš abejoju“. Ir kur neabejoti? — kaltinami — „tikri“ katalikai, stipri aklo tikėjimo stulpai. Teisus — pasilieka teisum... Abejojant apie kaltybę vieno, negalima tvirtinti ir mesti prasikaltimą ant galvos antro. Čia yra reikalinga paaiškinti, kodėl mūsų doros mokytojai savo parinktinių kaltes stengiasi sukrauti visados ant pečių kunigams nepatiukamų, aptariamų bedievių? Argi šiokis darbas yra ištikro doras? Ar kunigai tikėjimą nori paremti vien melagystėmis ir netikusiais, su trukejusiaiis ramščiais? Kada prieš penkis metus plėšikai įsilaužė Shenandoah'e į kun. Abromaičio kleboniją, tai tuomlaikinis kunigų organas „Gaisas“ suplojo delnais ir aiškiai apreiškė, jog tas nedoras darbas tapo atliktas per lietuviškus šliuptarnius. Bet, išsiaiškinus, pasirodė, jog plėšime dalyvavo vien uolus katalikai, pagaliaus svetimtaučiai, neturinti su lietuviais jokio susidurimo. Šiandieninis atsitikimas Pittstone, pasikėsinimas ant kun. Šedvydzio gyvasties, teipgi buvo bandomas prikergti šliuptarniams (žiūrėk „Žvaigždę“ 33 n.). Apie atitaisymą padarytų klaidų, at-

šaukimą bauraus melo, šiandien negali būti nė mislies; kadanigi melas yra skelbiamas perlupas mūsų „neklaidingų mokiniojų“, tai jis yra laikomas už dorą darbą. Kunigai šiandien, kad galėtų, tai ant sau nekenčiamų priešų išmislytų bauriausius daigtus. „...Tegul sugriūva žemė, kartu praužva ir visas svietas, by tik kartu praužutų ir tie, kurių mėš nemylim!“ S.

Newark, N. J. Pas mus tautiški reikalai miegote miega nes nėra kam dirbtis ant tos dienos. Jei ką nors pakilnesnio ir parengia — ar tai prakalbas arba prie aukų tautiškių prisideda — tai vien tik kuopos: S. L. A., T. M. D. ir S. L. L. Bet tos visos trys kuopos labai mažiutėlės, apie š 20-tės vyrų susideda visos trys ir tie patį į visas tris priklauso. Taigi ne dyvai, kad tie patįs bedirbdami ir pavargsta greitai. Čia yra keletas didelių senų Liet Dr-čių, bet jos nesijaučia tautiškomis labdarėms; apart savitarpinės pagalbos jos užsiima reikalais bažnyčios, klebonijos, renka dešimtukus ant bačkučių, kečia tankius girtuokliavimo balius, ir labai daboja velykines ausines. Pas mus dievotumas, tamsybė, girtuoklystė zydi pilnoje prasmėje (ne iš gero čia ir Romos Liet. Susiv. sekretorius tur savo lizdą). Lietuviškų karčiamų turime su virš tuziną. Daugiausia tuosius girtuoklysčių urvus (karčiamas) uždeda atvažiavę lietuviai iš kitų miestų. O tie girtuoklių urvai tai tikra mizerija; patįs karčiamninkai kenčia vargą ir badą ir kitus, traukdami į girtuoklystę, įtraukia į vargą. Lietuviai mūsų miesto viską perka pas žydus. Daugumas visokių pramoninkų buvo mėginę uždėti štorus, bet visi tapo nuo savų neparemti ir turėjo nupulti. Jau čia buvo net dvi kooperatyviškos

draugystės su savo krautuovėms, bet abi nedaliekę turėjo žengti į kapus. Pirmutinė buvo groser-štoris po vadovyste laisvamano Andriušio; tai sako užtai nesisekė ir Dievas ne padėjo, kad ten bedievių buvo kromas. Antroji buvo draubūžių ir autuvų, tikrai katalikiška krautuovė, po vadovyste p. Pranio, bet toji per žydus nupuolė. Dabar yra du lietuviški groserai (maži) p. P. Vaškeliio ir Akelio, ir dikta krautuovė čeverykų ir skribelių p. V. Ambrozevyčiaus; teipgi dikta liet. spaustuovė garu varoma A. Svytros. Bet šitie visi liet. biznieri, apart karčiamų, vien džiaugiasi, kaip girdėtis, svetimtaučiais, o musiški kemsia pinigėlius svetiemiems. Buvo uždėję krautuovę du lietuviai, pusiau randą mokėdami, ant Ferry str. — Ukmanas, kaipo knygius, laikė karabelninkystę ir saldumynus, o Gaižewskis — laikrodėlius ir armonikus (abu pravar-des sumainė ir abu nudavė valnamanius: „biznis“ ėjo gerai. Po vienai nakčiai dalis Gaižewskio krautuovės tapo išvogta (laikrodėliai). Ukmano pati tapo suraštavota per Gaižewskį už vagystę ir po \$500 kaucijos pastatyta. Ukmanienė, pasėdėjus mėnesį kalėjime, gavo paranką ir pabėgo iš Newarko. Gaižewskis teipgi, paėmęs keletą laikrodėlių dėl pataisymo, daugiausia nuo lenkų, teipgi pabėgo. Šitie žemintojai lietuviško vardo atsi baldė iš Conn. ir, rodosi, jau ne pirmą kart teip pasielgė. Tegul lietuviai ir kitur pasisergsti nuo šitų „petliorių“. Nesisekiant lietuviams su bizniais, o pabrangus randui, daugybė tverias prie pirkimo arba statymo savo ločių namų, ir tame, rodosi, ne apsiriks. Teipgi liet. stato puikią kleboniją; tik pastatymas to palociaus kaštuos per \$5000. Taigi kun. palocius bus daug puikesnis ir brangesnis už pa-

čia bažnyčia. Kun. ypata ne pajudinama ir nesiklause, ar parapijonams teip tinka; tik užkrauna jungą savo avinams ant sprando ir — šventas darbas jau atliktas; o palocių pveda savasčiai airių vyskupui.

Pas mus teipgi randasi „didvyriai“, lietuviški diplomatai, caro užtarėjai; jie kaištai ginčus veda už tą krikščionišką žiaurų žverį žmogaus kailyje. Tuloje karčiameje galima matyti pakabintą šlykštų, mūsų didžiausio nevidono ir tirono — caro — paveikslą. Girdėtis, kad minėtos vietos savininkas carą laiką už šventą ir žadą žibinti žvakutę priešais caro paveikslą. *Lietuvys.*

Waterbury, Conn. 1900 m., spalio ar lapkričio mėnesį, ant p. Kudirko svetainės buvo parengtas balius ant abelnų tautiškų reikalų. Gryno pelno atliko \$5,00, kuriuos paėmė p. Jonas Prisevyčius — palaikyti iki iš kur daugiau pinigų pasidarys ant tautiškų reikalų ir sykiu visus pasiūsti kur reikia. Aš iki šiolei tų pinigų niekur nemačiau pakvitavota. Teiksis todėl p. Prisevyčius šiame dalyke prieš visuomenę atsisteisti; gal kur pakvitavojo?

Tuose pat (1900) metuose per rinkimus Sv. Valstijų prezidento vienas iš Waterbury'o įžymesnių tautiečių, p. J. T., gavo nuo republikonų partijos 4 dol., už kuriuos, kad paagitavėtų balsuotojų tarp savo draugų. Tuos 4 dol. minėtas tautietis žadėjo atiduoti ant tautiškų reikalų kuriuos teipat dar iki šiolei niekur nemačiau pakvitavota. Teiksis ir p. T. ant šito atsiliepimo paaiškinti, kaip dalykas yra.

Žiniunas.

Jersei City, N. J. Miestas apgyventas maždaug iš dviejų šimtų šeimynų lietuvių, tiek jau ir pavienių; tautiškais darbais užsiimančių čia nesiranda;

nors keli ir išsirašo „Vien. L.“ arba „Lietuva“, bet tik dėl asabiškos garbes; nuveiktą dėl labo tėvynės, kaip tai aukomis ar pamokinimais vienu kito, nenori. Kad visi dvasiškai numirę, tad ir atkakusieji prakilnesni, ypač iš Lietuvos greitai prijunksta prie vietinių lietuvių linksmybių, kaip tai lešimo kartomis, daužyt su kumščia į barą ir tt.

Kartą užklausiau drange (kuris buvo išstremtas į Viatką ant trejų metų, o po kankinių priverstas buvo bėgt užrubežin): dėlko tamista nieko neskaitai dabar? juk Lietuvoj buvai ant to pasišventęs?

— Kad nefuriu laiko — atsakė!

— Tai kagi veiki parėjęs iš darbo, arba sventadieniais?

— Nagi kaip nueinu pas p. P. Kačergį salionan, tai ir praieina linksmai laikas.

— Bet reikia mest tą, o gryšt prie skaitymo! juk čia neuždrausta! — paantrinau.

— Tai, kad štai ir mus p. P. K. net keturių kliasų, o tuom ne užsiima ir mus da padraudžia — atsakė.

Ar neskaudų klausant? Kur nepažvelgsi, išgirsi mus brolių gausius darbus, o čia drausmė. Dideliuos ir mažuos miesteliuos platinas apšvietimas, mokslas ir vienybe, o čia nežmoniški riksmi, daužymai į barą ir keiksmi.

Ar ne laikas ir Jersejie čiams pabust iš to doriško miego, pažvelgt į mus viengenčius vargstančius brolius ir seseris, o imties prie gerų darbų ir skaitymų; nes tai yra mūsų gydytojas, mūsų ramybė ir mūsų galybė.

18 rugs. J. Š. sužagė mergaitę O. Mikalauskiutę 8 metų; pašaukus gydytoją (nes mergaitė sunkiai apsirgo) ir patyrus, kad tą tikrai papildė J. Š., jis tapo areštavotas ir dabar tebesedi; ką sudas jam nuspręs, dažinosime.

Brolis.

So. Boston, Mass. 21 rugs. atsilankė pas mus garbingas tautietis kun. V. Dembskis. Nors Bostono lietuviai apie jo atsilankimą nieko nežinojo, tačiau greit žinia apie tai pasklido, ir keletas prakilnesnių lietuvių ant greitųjų parengė susirinkimą, ir užkvietė ant svetainės kun. Dembskį, kad jis ką nors gero papasakotų.

Susirinko pusėtinai skaitlius žmonių. Kun. D. paaiškino savo prakalboje daug gražių dalykų, vis daugiausia apie žmogų vargdienį ir jo išnaudotojus: carus, kapitalistus ir tt. Išmintingesni žmonės labai noriai jo prakalbos klausė ir buvo visi ganėdini. Bet tie, kurie apart karčiamų nėra matę jokių kitioniškų žmoniškų susirinkimų, nenorėjo padoriškai užsilaikyti. Tai vis teip vadinami „geri“ katalikai, kuriuos amerikoni išjuokdami vadina „svetimos šalies gyvuliais“.

Iš kalbos kun. V. D. labai pasipiktino mūsų klebonas, kun. J. Žilinskas. 25 rugs. per pamokslą liepė savo avilėms visur tokias kalbas trukdyti, kur ne šventoj vietoj yra kalbama apie Dievą. Šako, tai baisūs esąs griekas. Senoj gadynėj už tokias kalbas užnerdavę virvę už kaklo ir vadziodavę tokius „griešninkus“ po bažnyčią, arba net ir liežuvius ištraukdavę iš gomurio (laikuose inkvizicijos)... Tokie kun. Žilinsko privadziojimai jau išdavė savo vaisių, nes daugelis šeiminių nebeneri priimti pas savę ant gaspados tokių vienstypių kampininkų (burdingierių), kurie kada ką nors yra išsitarę „blogą“ prieš kunigus. Joms mat išrodo, kad jeigu kas pasudyja kunigą, tai tuom patim įzeidžia ir Dievą. Mangi rodos, kad žmonės susitvėrę sau ir užlaikydami visokių valdininkus, po nus gali apie juos ir kalbėti. Argi tad pagirtinas ir kun. Ž. apgailistavimas tų laikų, ku-

riuose galima buvo narstyti žmonėms virvės ant kaklų arba traukyti iš gerklės liežuviai?... Ikišiolei dar kun. Ž. turėjo iš visų Amerikos kunigų vardą geresnį, bet jau šinom sykiu biskį pertoli nuzengė, ilgėdamos inkvizicijos laikų.

M. S.-kas.

Susivienijimo L. A. reikalai.

S. L. A. Izdo dažnuvėtojų atskaita. Peržiurėję S. L. A. izdininko knygas atradome sekančią skatilinę:

Pagal XIX seimą	\$10,623,53
Pribuvo bertaininės	\$2,510,90
Skyriaus vaikų	\$52,75
Už ženklus	\$48,00
Tautiškų centų	\$34,72
Viso labo	\$13,269,90
Išmokėta	\$2,459,69

Pasilieka Izde \$10,810,21

*P. W. Bierštonas,
J. Kazakevyčia.*

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

* San Francisco, Cal. 100 k.
Monika Pagienė
Laurynas Brikas
Izidorius Sirtauta
Franciškus Markevyčius
Juozupas Žalis

Teiksitės kuopų viršininkai paduoti savo adresus S. L. A. central. sekretoriui, kadangi siuntiniai sugrįžta arba visai prapuola; susimildami uždabokit adresus geriau, šių dviejų kuopų visai neturiu adresų: 29 Westville, Ill. Dr. šv. P. ir P. 41 kuopa Lawrence, Mass.

T. Astramskas.

S. L. A. sekretorius

Dar apie Susiv. L. A.

Nuo XVI seimo, kada Sus. išsiliuosavo iš kunigų malonės, kada tapo grynai tautišku, jis jau ir tada mažai atsižymėjo savo tautiškumu, ypač toli nesulyginamai kada da buvo kuniginiau. Žinoma, skirianties nuo kunigų partijos visas iš-

das liko kunigų partijos pusėj, ir kaip ir iš naujo reikėjo pradėti gyventi; todėl ant XVII seimo arba ant pirmo po persiskyrimui nebuvo ko galima ir geisti, nes dar buvo persilpnas. Ant seimo XVIII vienok jau buvo galima šiek tiek ir ant tautos labo tikėtis, nes jau buvo iško.— Veltui ir ant XIX, kada izde net desėtkai tukstančių doler. randasi (12-cenčius neskaitau, nes tie nepriguli prie abelno Susiv. iš lo). Tai tau ir grynai tautiškas Susiv.!! Mat mūsų tautiečiams delegatams ne tautos labas, bet visai kas kitas rūpėjo. Antai rūpėjo įsipirkimas į garbės sąnarius, dirbdinimas aukšinių medalių ir tt.; pripažinti mas Shenandoaho muzikantams už legališką paglemžimą visuomenės \$500; dar reikėjo pakelti protestą prieš japonus, ką maskolius muša, tai būtų tikra buvus Vaisavos aristokratų ovacija po arbatai.

Mēs rinkdami ant seimo delegatus' nesirūpinam išrinkti ypatas, kurios daugiau supranta apie tautos reikalus, bet daugiau paisom išrinkti savį tekmingą biznieriū, arba teip sav „gentlemaną“ su siaurom kelinėm, kuriuos turime progą pagerbti siųsdami telegrafą su linkėjimais „garbingiems didvyriams-delegatams“ (panašiu linkėjimų ant XVII seimo prisiųsta buvo). O kartais pasitaiko, kad kitas iš tų „garb. didvyrių“ nežino kur Paryžiu yra.

P. Tareila S.L.A. prez. kai po apmokamas žmogus laiko sav pareigą apginti Susivien. (tikriaus delegatus) nuo užmėtinėjimų per ypatas „norindias kenkti S.L.A.“ Šitam punkte yra vartojamas tikrai kunigškas budas; paveikslas: para pijonas pareikalavo kunigo išparap. kasos apyskaitų, o kunigas, jeigu nenori ar negali tame reikalavime išsisteisinti, ašaukia tokį drąsuolį bedieviū, norindiu kenkti tikėjimui

ir priegtam dar visaip išniekina. Teip lygiai ir p. T. neturėdamas užtektinai išteisinančių faktų, tuom patim budu pasi-naudojo. P. T. rods gali žinoti, kad jokia organizacija pati už save negali atsakyti, kadangi jos gerumas kaip ir blogumas priguli nuo jos sutverėjų ir gerintojų, kurie tą pačią organizaciją gali padaryti gera ir nevisai gera; todėl ir užmėtinėjimai yra daromi ne pačiai organizacijai, bet jos taisytojams—gerintojams ir anaipol ne dėl norėjimo kenkti, bet priešingai trokštant Susivienijimo gerovės. p. T. nori visuomenę pertikrinti, kad Sus. su 12-cenčiais uždengsiąs visus tautos reikalus, tik reikią girdi, kad skaitlius sąnarių pasidaugintų, o iš abelno Susiv. izdo ar bus nereikalinga, ar neišteks tautos reikalams skirti p. T. nieko nemini; bet štai vienoj vietoj sako: „šimet (ant XIX seimo) kiek Susiv. galėjo tiek tautos reikalams skyrė“. Kitoj vietoj vėl sako: „Šiadien tik suviš 4 tukstančiai S.L.A. sąnarių, dėdami po 12 centų ant metų, negali sudėti pakaktinai dėl įsteigimo mokyklų“. Aš galiu drąsiai sakyti, kad Susiv. ir 10 tukstančių sąnarių turėdams iš 12-cenčių neišiteks nė vienos mokyklos įtaisyti. O argi tai mums tik vienu mokyklų reikią?! Sulygtų p. T. išvadžiojimų reikią suprasti, kad Susiv. iš abelno izdo niekuomet neišteks tantai užganapadaryti ir tik su 12-cenčiais visą kermošių išcelti.

Argi Susivien. iš abelno posmertinių izdo neištenka tautos reikalams aukauti? Peržiurėkim tad Susiv. nuo XII seimo, nuo kada tapė nutarta reguliariška mokestis 2 dol. ant metų iki XVI seimui, kada persiskyrė. Per tuos 4 metus Susiv. vos turėjo nuo 12 iki 15 šimtų sąnarių; nebuvo jokių 12-cenčių, nė 13-cenčių; visiems Susiv. reikalams viešintėliai išai-

teko tik iš tų 2 dolerių; išteko mėnesinį laikraštį—organą išleidinėti, kurio išleidimas maždaug \$1,000 ant metų kaštavo; ant Paryžiaus parodos \$100 aukavo; kun. Burbai paminklą pastatė, kuris daugiau poros šimtų dol. kaštavo; ir neveizdint tų visų iškaščių per tuos 4 metų bėgį, dar izdas ant poros tukstančių dol. užaugo. Abelnai sakant, mažiausia \$1,000 ant metų eidavo ant tautišku (neveizdint ar jie buvo tautai svarbus) reikalų Teiksis todėl p. T. išaiškinti koku budu tada Susiv., vos nuo 12 iki 15 šimtų sąnarių teturėdamas, ištekdavo ant metų po \$1,000 tautiškiems reikalams skirti? ir tik iš tų 2 dol. mokestinės? Ir kodėl dabar neišitenka iš tų 2 dol. nė ant Susiv. bėgančių reikalų, neveizdint jau ant sąnarių trigubo skaitliaus?

Tuli tautiečiai, Susiv. sąnariai, ir anuo laiku tautos reikalams per mažai aukavo; —mēs tačiaus užsiganėdinom; užsiganėdinsim todėl ir dabar, jei bent tiek aukausim tautos reikalams, kiek aukaudavo Sus. anais metais; taigi nuo kiekvieno 1500 sąnarių po \$1,000, ir tuos 25-cenčius ką viršaus mokam. Ir tuomi Susiv. nors ne viršaus bus aukavęs, kaip anais metais, vadysim vienok jau tautiška organizacija. O vien už 12-cenčius tautiško vardo anaipol neužsipelno; gali vadinties tik gyvasties apsaugojimo kapitalistiška įrėdne, dėl kurios visi dirba tik už pinigus. Ištikro dėl tokios įrėdnės už dyką ir neverta dirbti! Tačiaus tokią įrėdnę ir su tautišku neverta rišti.

p. T. bara mane ką iškraipiau jo išsitarymą „kam trukdyti tą, kas per visuomenę primtą ir pamylėta“. Kur p. T. šitą išsitarymą norėjo man pritaikinti? Kadangi es ne Susiv. buvau priešingas, o tik Susiv. centr. kom. įnėsimui, kad pakelti mokestį ant Susiv. bė-

gančių reikalų, buvau priešingas. Prie šito mano priešingumo tik ir galėjau višui p. T. išsitarymą pritaikinti, kuris p. T. nepatinka. O kaip man jo išsitarymas turėjo nueiti už gerą,—to p. T. nepamislia.

I. Draugas.

Nuo Tarptautiszko Socijalistu Kongreso Amsterdame.

Nors kongrese lietuvių socialdemokratų partijos atstovai ir nedalyvavo, tačiaus kiekvienam lietuviui, paragavusiam socializmo mokslo ir kovojančio už savo buvį prieš visokią priespaudą, bus akyva plačiau pažinoti, kiek turi svarbos tokie tarptautiški kongresai dėl kovojančių už savo nepriegulmystę tautų, ir kuom ypatingai pats šitas kongresas yra atsižymėjęs. Ypač Amerikos lietuviams tas privalytų but arti imamas prie širdies, nes jie jau nuo dviejų metų prieš kongresą triūsėsi pasiųsti į jį savo atstovą, ir visgi vienok ne tik nepasiuntė, bet rodos tą savo triusą pametė likimui užmiršties ir atšalo pradėtame darbe ant tiek, kad jau apie tą paskutiniu laiku negirdėt buvo nė balso. Kas per priežastis yra, kad lietuviai savo delegato nenusiuntė? Apie Europos lietuvius čia nekaltu, nes jie delegacijos visai nerengė. Bet, kas pakenkė amerikiečiams lietuviams išsiųsti į kongresą perstatytojį savo reikalų? —Pirmiausia kliutis, tai—klaida pačių amerikiečių lietuvių, kurie neturėdami delegacijai pamatų, suteikiamų tikrai per tam tikras darbininkų ar socialistų organizacijas, norėjo jį išsiųsti vardan visų Amerikos lietuvių. Antra kliutis, ir tai svarbesnė, kad jie pasiėmė reprezentuoti visą Lietuvos tautą (bent teip dauguma rašė ir net greta perstatomo savo delegato, rinko Amerikos lietuvių delegatą į kongresą ir dėl europiečių, ypatoje p. Dau-

manto!) Tas žingsnis tuom kaidingesnis buvo, kad jis labai užgavo Lietuvos Socialdemokratų Partiją, kuri pasiskubino lietuvių amerikiečių projektą pakrikdyti; jos atstovai tai „Darb. Balse“ tai „Vien. Liet.“ rašydami, stengėsi pažymimą suniekinti ir atgrasinti amerikiečius nuo pradėto (nb. ant klaidžios papedės) darbo. Ir tas kuopukiausias nusidavė! Šiandien jau apie lietuvių amerikiečių delegaturą užviešpatavo grabinė tylė, pertraukiama retkarčiais ginfais, kam turi but sunaudoti surinktieji delegaturai pinigai (kurie jau pomažu pradeda dilti ir teabejonės dilti ir toliau, jei lietuviai syki susipratę nesuorganizus savo socialistiškos partijos ir nesuglobs to viso reikalo į tikras rankas). L.S.D.P. supykti ant lietuvių amerikiečių turėjo tikrą tiesą: argi nejuokai?—kokie ten užatlantiniai išėiviai, susidedanti iš margų—margiausių pažiurų žmonių, užsimanė siųsti į tarp-tautišką kongresą ne tik atstovą nuo savęs, bet dar ketino net perstatyti visą Lietuvą!... Tuomiarpu tikra, reprezentuojanti Lietuvos proletarijaus reikalus organizacija, L. S. D. P., apie dalyvavimą kongrese visai ir nemislyjo (gal ir mislyjo, tik susilaikė pradėjus bruzdėti amerikiečiams. Reikia žinoti, kad dalyvavimo kongrese tiksliai amerikiečiams padavė patį Europos lietuvių). Neįeina į mano programą šnekėti, ką dar turi daryti amerikiečiai lietuviai su likusiais, delegaturai skirtais pinigais, ne kiek jie pralošė, kad nepavyko jiems išsiųsti delegato. Apie tą pašnekės tas, kas tamtikrai užsiims ištirti tą keistą virtimą dalykų. Mano uždavinys yra pranešti vientaučiams apie atsibuvusį kongresą. Ir taigi grįžtu prie darbo.

Visų pirma, idant nesuklupčiau kur pats savo sąmoniavi-

muose ir netikruose išsireiški muose apie kongreso veikmes, tepavelyja man mielas skaitytojas privesti ištraukas iš svetimų kalbų laikraščių, kaip jie apie kongresą mano ir iš kurios pusės per žėdną iš jų kongreso darbai yra gerbiami.

Štai ką rašo organas kraštutinės rusų revoliucionierių partijos. „Revoliucijonnaja Rossija“:

(Toliaus bus.)

Vargomatis.

Kaslink išleidimo paveiklo pirmųjų „Aušros“ uždėtojų.

Kadangi S.L.A. negalėjo „Aušros“ uždėtojų paveiklų išleisti iš priezasties, kad žėdnas prie „Aušros“ prisidėjęs nori pirmesnę vietą užimti ant paveiklo, o kita su visu neužleisti — žinoma, žėdnas trokšta vien garbės, garbės, ir garbės — tai, man rodosi, tas ir gerai atsitiko. Iš išleidimo „Aušros“ įkurtųjų paveiklo, jeigu jie ir sutiktų, nebūtų per daug naudos; nes nieko apie tautišką krutėjimą neapsipazinusiam kaimiečiui toksai paveiklas būtų ne už ką: jam vistiek bus, ar jis matys paveiklą caro Nikoluškos ar Vištaliaus su Basanavyčium. Jeigu bent tuom atskirtų, kad prieš paveiklą caro yra po bausme prisakyta mučią nusiimt, o prieš Vištalių su Basanavyčium ne. Praktiškiaus man išrodytų, kad S.L.A. pasirupintų išleisti knygą: apie įteigimą „Aušros“, jos gyvavimą, ir ką ji gero dėl lietuvių padarė; joje galėtų patilpti ir paveikslai — ne vien Vištaliaus su Basanavyčium, bet ir kitų, kaip Jurgio Mikšo, Girėno (Dr. Jurgio Sauervein'o), Šerniaus, Kėkšto, Juozo Miglovaros, Armino, Sil.....čio, Dr. J. Šliupo, Aglės, Jankų Mertyno ir k. Kad ir ne kuriems neteip dideli nuopelnai pripažinti būtų, bet visgi kai

po bendradarbių nereikėtų aplenkti. Tada nė vienam nebūtų skriaudos. Medegos „Aušros“ istorijai, mūsų patrijotams besivaidyjant, nemažai iškilo į aikštę; o dar galima būtų surasti ir daugiau, atskiriant teisybę nuo pasigyrimų. Tokia knyga, atsakanti šiai surėdyta, gal dar nevieną užmigusį tautietį prizadintų iš letargo. Iš vieno gi, be aprašymų paveiklo, nebūtų nė jokios naudos: pasiziurėtų tik tai į jį lietuvis kaimietis ir gana. Bet pati ta istorija būtų akyva dėl kiekvieno. S.L.A. prigulėtų apgarsinti konkursą paskiriant kiek už parašymą knygog. Tą darbą galėtų atlikti bent vienas iš Lietuvos lietuvių, ant tautiškos dirvos besidarbujančių; tik anaipol, ne besiginčyjanti už garbę „Aušros“ uždėtojai. *Šarmalius.*

Isz visur.

Nauja Siberijoje drama atsitiko viduryj berzelio mėnesio. Bevarantų Jakutską partiją politiškų ištremtinių, ant stoties Nochtuiskaja konvojans oficerius Šikorsky naktį įsilaužė į partiją ir norėjo iš ten išveržt varu vieną mergaitę, kurią paskiaus būtų parsivedęs į savo namus. Pakilus tarp moteriškųjų ištremtinių riksmui, atbėgo viens iš ištremtinių, tulas Minsky, ir šuviu iš revolverio oficerių padėjo ant vietos. Kareiviai begindami savo perdetinį, peršovė Minskį ir nušovė atbėgusį kitą draugą Naftolį Š. — Dar pirm to visi ištremtiniai buvo per du syk baisia sumušti, o vienas plaukiant laivuku nustumtas į vandens ir prigirdytas.

Madride, Ispanijoje, areštavojo du anarkistu: Apolo, vietinio anarkistiško laikraščio išleidėję ir Cesar Flores, neseniai pribuvusį iš Prancuzijos, pas kurį rado kišenėje 9 dinamito kartėdes. Jis buk prisizi-

nes, kad esąs suokalbis užmušti didelį vietinį politikierių.

Provincijoje Sicilijos, Italijoje, iškilus kai kuriuose fabrikuose straikui, policija begindama kapitalistus, užmušė du straikierius — sicilietį ir sardinietį. Tulyd socialistai už straikierius užsistojo ir iššaukė visuotiną straiką, kuris pakol dar teuzėmė vieną Milaną, bet ilgainiui gresia apsiaubti visą pussalį. Valdžia labai persigando ir sustabdė visus apie straiką rašomus telegramus.

Prezidentas amerikoniško elektriškos inžinerijos instituto Anglijoje, J. Perry, buvęs pirmiaus 4 metus sąnariu Tokios universiteto rodos, sako, kad Japonija klaidžiai yra laikoma per Amerikos intelektuališką vaiką. Priešingai. Japonija 1000 metų yra pirmiau įkurus civilizaciją, negu Anglija arba Amerika, ir klausimas, sako, ar tuodvi šali kada pasivys Japoniją. — Maskoliai gi, negalėdami japonų įveikti, nors tuom atkeršija, kad skelbia visam svietui esant juos laukiniais.

Amerikoniški misijonieriai praneša iš Europos, kad baisios giedros viešpatauja po vidurinę Europą ir kad Bogemijoje, Moravijoje ir k. kraštuose išdžiuvo ant laukų bulvės ir k. visoki javai. Cukriniai burokai teipgi neužderėjo, kad net daugelis cukraus pabriky šįmet suvisu neatsidarė. Miltai ir pienas milžiniškai pašoko į prekę. Miškų gaisrai siaučia su visa smarkybe. Upė Elba (Laba) teip nusekė, kad per 6 sanvaites negalėjo per ją plaukioti garlaiviai; daugelyje vietų galima per ją perbristi.

Idgiriuje, Baku gub., Rusijoje, kazikas nakties laike nušovė einantį per rinką pavieto vištininką, A. Boguslovską, Užmušėjo nesuranda.

Sosnovyčiuose, ant Lenkijos rubežiaus, bėšvenčiant žydams Naujus Metus iškilo tarpe jų ir krikščionių muštynės. Pradžią davė kaž-keno paleista kvaila paskala, buk žydai pavogę krikščionių vaiką Paskala, suprantama, vėliaus pasirodė melaginga, vienok ji žydams brangiai kaštavo, nes apart išdauzymo gyvenimuose ir sinagogoje durių ir langų, daugelis jų dar buvo sužeista peiliais ir akmenimis. Daktarai, pašaukti prie sužeistųjų atsisakė eiti, bijodami išelusių užpuolikų. Keletą iš jų kareiviai areštavo, ir tuomi lig laikui muštynės liovėsi.

Urėdiškos suskaitos parodo, kad Prancuzijoje 1901 m. buvo 38,961,945 žmonės, arba dešimties metų praeigius lyginasi tik 44,613 žmonių. Nėra ant svieta kitos tokios šalies, kur teip mažai daugintųsi gyventojai.

Rusiški laikraščiai praneša iš Toganrogo, jog Kamienskos stanyčios tulame kalėjime pakėlė areštantai maištą. Sukilimas buvo toks gresmus, kad vos pribuvę kareiviai aptildė. Artimesnių apie tą žinių laikraščiai nepaduoda.

Napoleono karės kaštavo 8 milijonus dolerių; karė maskolių 1856 m. — 800,000; karė italų — 300,000; prūsų — 300,000; karė 1870 m. — 800,000; turkiška — 400,000; naminės karės pietinės Amerikos — 500,000; karės kolonijų (Indijoje, Meksikoje, Abisinijoje, Transvaalijoje, Jawoje, Makedonijoje) — 3 milijonus. Iš viso 15 milijonų! Tiek tai pinigais! O kiek prazuvo nekaltų žmonių? Jų lavonais beabejonės galima būtų užkrauti Beringo smauga.

Rusijos valdžia prisakė kietai saugoti per karės laiką šėkančias priplaukas: Swaborg, Wyborg, Kronštad, Liepojus, Sevastopol, Očakov ir Batum. Bijo mat, kad kaitais neapsilaukėtų nekviesti svečiai.

GAMTA ir VARGDIENIS.

Vargdienio skundas:

— Meilinga Gamta! Tu man gyvybė!
Mane tu skriaudi ir persekioji...
Tu esi viskas, visų gerybė,—
Kodėl man diglius po kojų kloji?...
Kitiems tu meilės pini vainiką,
Saldybėj plauko jų visos dienos;
O man vargšeliui jau nieks nebliko,
Tik karčios kančios... Aš kenčiu vienas...
Tu man neduodi laimingo laiko
Ir nieko gero tu man neteiki,
Tu man tik duodi vargų be saiko,
Ar jau ant amžių mane prakeiki?...
Didžiausiais skausmais man širdį spaudai,—
Ramiai gyventi tu man neduodi—
Karčiais sopuliais krutinę plaudai!...
Ar vis dėl manęs bus laikai juodi?...
Dėlko daleidai ant svieta gimti?
O kam aš vargšas kasdien vaituju?...
Negal man niekad širdis nurimti;
Vargų prispaustas, aš draug's artoju.
O motin' gamta! Aš tavo sunus!
O kam daleidi tiek man kentėti?
Tu man sukrauni vargų perkunus,
Oi sunku, sunku — nė išturėti!—
Gyvata mano dygliais sužeista;
Sunkybę svieta tik man daleidi.—
Man skauda galvą ir protas svaigsta,
Šaukiuos į tavę — mane apleidi!...
Gamtos atsakymas:
— Perdaug, suneli! Ar aš tai kalta?
Ar aš tai kalta, kad tave skriaudžia,
Kad numylėta tamsybė šalta?...
Ir veltui skundas!... Kas tave spaudžia?...
Tu žengk, vaikuti, į šviesų kelią,—
Nelaimę savo greitai suprasi—
Nešauk teip skurdžiai, o ger's suneli...
Kas kits teip mylės tau? kur tu rasi?!—
Aš vien gerybes ant žemės leidau,
Grožybėms, laimėms pasaulę klojau;
Visiems tik kvietkas po kojų svaigau,—
Kas ko norėjo aš vis žinojau.
O kasgi truksta tau, miels vargdieni?...
To nēr pasaulėj, ko neturėčia...
Iš kur tau būtų vargai tik vieni?
Tavęs tik vieno ar neregėčia?...
Vargdienis:
— Teisybę kalbi,—oi sviets turtingas!
Ir laimėj plauko,—tvane linksmybių—
Skiu' meilės ziedus,—labai laimingas;
Pikrautas pilnas saldžių ramybių!...
Bet-gi tos laimės ne man paskirto...
Tai yra porai, ką joms naudojas.
Nuo viso mielo tik aš atskirtas...
Mano blakstienas tik vien rasojas...
Gamta:
— Tu eik, vaikuti, prie mokeslo tiesiai,—

Juk turit lygią prie to teisybę!
Eik ten, kur veda į protą šviesiai:

Atrasi saldzia tiesą lygybę!

Vargdienis:

— Manęs neleidžia tenai nueiti;
Plėšikų gauja ten stov' ant kelio.
Tiktai turtingas gal mokslus eiti,—
O man tik lieka namai lauželio...

Gamta:

— Tik nedrebėki!... Kelk savo brolius!...
Į kovą sunau!—Tik ne su baime!—
Šauk ginklan, gaudink visus skurduolius:
Skubyk atgriebti išplėštą laimę.

Vargdienis:

— O motin' mano! Gražiausi gamta!
Padėk sukelti, tu, mano brolius!—
Manęs neklauso — miegot jiems lemta...
Oistov' ant kelio baises maskolius:
Brangios tėvynės išnaikė švięsą...
Oi baises priešas, sumynė tiesą!...
Laukinis.

Ilgėjim's Tėvynės.

Liudna man ir ilgu gimtinės šalies,
Draugijos jaunimo — visos giminės;
Kada tik aš jurės vandenį matau,
Ar tėvynę, brolius atminty' statau,
Ar klausau ošimo slaptingo vilnies,
Man yiskas judina giliausius jausmus:—
Liudna man ir ilgu... Ramiausias yr' pas mus!

Liudna man ir ilgu be savo tėvų,
Be lygių laukelių, be žalių pievų;
Kada tik aš dvasę mintim's gaivinu,
Ar keikiu nuozmumą mūsų kaimynų,
Ar skaitau prajovus senovės dievų,—
Niek's man neramina ilgstančios širdies,—
Liudna man ir ilgu be savo šalies...

Liudna man ir ilgu, jog reikėj' išvykt'
Ir gimtinį kraštą už jurių palikt'.
Bet ką gi daryti — teip lemta Laumės,
Ir šiaurės vyzuno privengta bausmės,
Kurs mus iš tėvynės žada išvaikyt'
Į tyrus Sibiro—retėžiais apkalt'...
Liudna but ten, ilgu, nes reiktų vargt, alkt'!

Liudna man ir ilgu... Bet gana vaitot',
Gana apie mūsų praeitę svajot'.
Tas nieko negelbės, neduos ramumo,
Mum's reikia šiam' laike tiktai drąsumo,
Kad stoti į eilę ir narsiai kovot',
Už laisvę tėvynės, varguolių skriaudas:
Lai tas klausym's kyla, skamba jo aidas!

Nebus liudna, ilgu, kaip vargai išnyks,
Kada nauja tvarka Lietuvoj' įvyks,
Kada broliai supras jog nereikia snaust',
O kovot' už buvį ir skriaudikus spaut'.
Tada jie nemitę mus' kraštą paliks.
Męs palikę liوسي, galėsime gyvėt,
Savo krašte, kuriam' gimėm' ir pasent.

2-IX-04. Juozas Nebrėka.

Palemonas ir Girzduta.

Parašė M. D. S.

(Tąsa.)

Nuo aukso viskas pilėje zibėjo:
 Bliudai ir samčiai, žemčiugų karunos;
 Stovintis kerčioj ant lentos Perkunas,
 Daugybę aukso ant savęs turėjo.
 Aukso nuoragais trąšius laukus arė,
 Su aukso skydais eidavo į karę. —
 Atėjus šventėms Ilgių ar Kalėdų
 Ne kartą žmonės puikiai paviešėjo:
 Tėnai tiek gerė, kiek kas panorėjo,
 Tėpant ragaišius su saldžiuoju medu.
 Sufi tauriena iš Prūsų gabenta
 Kvypo ant skuomių per tą laiką šventą.
 Traukės pokiliai per keles nedėles! —
 Žaidimas, šokiai ir monai visoki,
 Kurių Giruliai po svieta išmokė!..
 O ne viens balsą iš jųjų pakėlęs,
 Apdainuodavo paskutines kares —
 Ir su vyzunu ir vyrais nuo marės.
 Jaunieji meiliai tųjų giesmių klausė;
 Klausėsi dėjų apginimo žemės,
 Nuo kurios maistas ir gyvybė ėmės.
 Temyjo jautriai su meile giliausia,
 Idant pasekti pėdoms savo tėvus, —
 Ir ginti žemę ir mylėti dievus.
 Pertai Lietuva per daug šimtų metų
 Tėvė galybėj, nes buvo malone.
 Dabar nors keli ir daro storonę —
 Paugel prie tokios malonės reikėtų,
 Už kurią galvas tėvai mūsų dėjo —
 Lietuviais buvo ir jais but norėjo!..
 Kanklių skambėjimas yra teip malonus!
 Tautinės giesmės pakel žmogaus dvasė!
 Bet kanklininkų, nė dainių nebrasi!..
 Argi Lietuviams reik grįst į pagonus?
 Argi tarp mumis nėra kanklininkų,
 Kad sujudintų Lietuvius aplinkui!
 Argi tas niekad nebebus atsiektas?! —
 Esam nikštukais, išgamais tos žemės!
 Už kurią bočiai su vyzunais ėmės!..
 Jei širdis mūsų nebebus uždegta
 Nuo giesmininko, kuris kanklims valdo,
 Tai — lai mūsų galvas Perkunas suskaldo!..

XI.

Šventvagystė. Valnelkio
mirtis. Pranašavimas.

Šaulis, Rasiainis — Žemaičių vadovai,
 Kurie ten kaimas ir piles uždėjo,
 O kurie pačių lygšiol neturėjo, —
 Dubisa upe leidos lyg Kylovai.
 Nes kelių tada nebuvo per gires;
 Jei kas keliavo, tai ant valčių yres.
 Tėnai prie Mildos save pažadėjo,
 Kad ji malonę dėl jų sutaisytų, —

Jei ne mergaitę, nors našlę priviltų,
 Nes vaidilučių imti negalėjo:
 Tos labai sargiai buvo uždabotos —
 Jei prasizengė — buvo nudaigiotos.
 Bet prigimimą nebepergalėti,
 Jei palinkimas yra prie malonės;
 Nors čia ir peiktų ir baugintų žmonės —
 Jeigu tik pora nor susikalbėti,
 Nors serg-ta, augštus murus kryviai stato,
 Kaip jauni lipa, niekados nemato.
 Žibuoklė jauna, skaisči vaidelaitė,
 Kur nuo Aukkainio šiėlonai pribuvo,
 Patraukė akį nevieno Lietuvio,
 Lankančio šventą anają giraitę;
 Čia maldaudami dievus, keliais ėjo,
 O iš netyčių Žibuoklę regejo.
 Žiūrėt žiūrėjo, bet pagrobt nedrįso,
 Tą kur dėl dievų pasišventus buvo,
 Tą kur dėl svieta suvisu prazuvo.
 Vienok kaip jauniems patiko iš viso,
 Per tad ir gresmę dransesni užmiršo,
 Naktįj prie josios lip' per murų viršą.
 Amžina ugnis katik neužgeso,
 Kada ant Šaulio Žibuoklė žiūrėjo,
 O užsimiršus, malkų nepridėjo...
 Balzgans mėnulis apygelsva šviesa,
 Lyg palaiminant spindulius užleido,
 Ant abiejųjų jaunų žmonių veido.
 Lakštingals meilės giesmeles čiaušėkėjo,
 Taigi ir Šauliui nebuvo ko slėpti;
 Jausmai jo širdies grynai, nesutepti,
 Tikra jaunystės malonę zėrėjo.
 Toji malonė draug buvo ir baisi,
 Kad šventvagystę Kylovoj ištaisė.
 Ir su pagelba Rasiainio susiedo,
 Nuo augšto muro karnoms nusileido,
 Parprašė dievus puldami ant veido,
 Idant išvengti ateinančią bėdą.
 O kad tikėjos jog atleida gavo,
 Šaulys Žibuoklę saldžiai pabučiavo.
 Sėdo į valčius ir, ištempę purus,
 Su pietų vėju namonlink keliavo;
 Valtis nekartą akmenį užgavo,
 Trenkė, lyk keiksmas už peržengtus murus;
 Vienok jaunieji laikė tą užnieką,
 Minė, jog dievai jiems atleido grieką.
 Gal dievai butų tikrai dovanoję...
 Bet žmonės yra už dievus kerštesni,
 O kartais už juos nori but teisesni;
 Ir šventvagystės įniršę jieškojo.
 O kaltininkus mažai butų barti,
 Reikt juos skandinti, degint arba karti.
 Štai sujudimas didis pasidarė:
 Šventoji ugnis alkuose pranykė!
 Tai buvo ženklų, jog blogai kas tiko.
 Kunigas žmones jieškoti išvarė,
 Idant surastų baises kaltininkus!
 Bet jaunų bėglių ir sekmė pranykus...
 Toliaus bus.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės.“

Užsimokėjo:

New York

Seni: K. Kurzentaitis	60
J. Naujokas	60
V. Simanavyčia	60
J. Šupskis	60
J. Lutkauckas	60
D. Lesniauskas	60
Nauji: J. Matinaitis	60
J. Zokas	60
San Franci-co, Cal.	
Nauja J. Jankaukas	60
kuopa F. Norvich	60
P. Šluštikas	60
J. Zolis	60
J. Sirtautas	60
V. Akramovyčia	60
W. V. Jusaitis	60
M. Daykus	60
J. Daykus	60

Minersville, Pa.

Nauji: Jieva Čiudinienė	60
Ant. Bendoraitis	60
Turners Falls, Mass.	
Naujas: Kazys Čelkis	60
T.M.D. Sekr. A. Ramanauckas.	

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Pagal „Vienybės“ N. 86 buvo \$776,55	
Nauja kuopa Assumption College	
Sandwich, Canada	3,60
Thomas, W. Va. k.	8,40
Minersville, Pa. k.	1,20
Brooklyn, New York k.	4,80
Už parduotas knygeles	88
K. Czelkis, Turners Falls, Mass.	60
San Francisco, Cal. nauja kuop.	5,40
Newark, N. J. k.	4,55
Philadelphia, Pa.	6,60
T. Petrauskas n. sąn. New York k.	60
Už 100 egz. „Chemijos“	
nuo J. J. Paukščio	15,00
Chicaho, Ill. k.	7,80
Viso	\$835,48

I š m o k ė j i m a i :

Zygunės reikalai	41
Už Electro type Cut su prisiun-	
timu į „Vienybę“	1,28
Expresui už atvežimą grom. poper.25	
Už sukolektavimą ch. Newark,	
Philadelp. ir Minersv. k. po 10c. 30	
Už atspaudinimą 4,500 egz. „Che-	
mijos“ J.J. Paukščiui & Co. \$290,00	
Expedicija, pašta ir Expresas išsiun-	
tinėjant kuopoms J.J. Paukščio 24.10	
Viso	\$325,34

Liekasi lžde \$510,14

Izdin. T.M.D. J. Naujokas.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziadien.

Parašė J. Sliupas, M. D.

(Tęsa.)

Išguldyme aptemimų saulės arba jos maitojimo jau matome pradinę parsišką vierą skylant į du principu: sakė mat, kad piktos dvasios, užpuolusios ant motinos Saulės, emėsi su ja: niekybė su butybe, tamsa su šviesa. Nelabumas traukė į kovą, bet Saulė vienval pergalėjo ir iš naujo atsigimė.

Nors *Mėnulis* stovi antroji eilėje, jis vis-gi užima labai svarbią vietą. Lietuvoje laiką mieravo naktymis; aiški todėl yra svarba dievo, miernojančio gyvastį, kuri vadino *Žvaigždenoku*. Už neviernumą savo vyrą—Mėnulį—Saulė¹⁾, o anot vėlesnių teikų—Perkunas, pusiau perkirto kardu; tai-gi Saulė turėjo višyjančią vieką. Saulė ir Mėnulis vėliaus vienyjosi garbinime dievystos gyvasties—Laimės.

Nėra klausnių arba sakmių apie sutvėrimą svieta, kuri Lietuviai manė n'ėnant sutvertu arba prakurtu, bet esant nuo amžinųjų amžių. Daina teip sako apie pirmąjį pavasarį:

„Mėnuo Sauluzę vedė,
Pirmą pavasarėlį.
Sauluzė anksti kelės;
Mėnužis atsiskyrė.
Mėnuo viens vaikštinejo,
Aušrinę pamylėjo.
Perkuns didei supykęs,
Jį kardu perdalino.
Ko sauluzės atsiskyrei?
Aušrinę pamylėjai?
Vienu naktyj vaikštinejai?“ (Reza).

Prie garbinimo Saulės ir Mėnulio prisidėjo garbinimas *Žvaigždžių*, skaitomų už dukras ir sunus anūdviejų. *Žvaigždės* su dangaus žirgais važinėjos ir savo tarpe tuokėsi, anot Latvių dainos:

Kur paliku Deeva sirgi?
Deeva dehli jahdija.
Kur kisjahje Deeva dehli?
Saulės meitos raudsitees.
Patti Saule atbildeja:
Masi mau behrnini,
Masas mana dahvanas.

Ypačioje guodonėje buvo aušros žvaigždė — *Aušrinė*, o teip-pat ir *Vakarinė* (Hesperus). Daina²⁾ mums primena

1) Saule Mehnesi sazirte ar assain sohbeni,
Kam panehme Aušekla saderehtu lihgaviñ.

2) Aušrinė svodbę kelė,
Perkuns pro vartus įjojo,
Ažuolą žalią parmušė.
Ažuolo kraaj's varvėdams
Apšlakstė mano drabužius,
Apšlakstė vainikėlj.
Saulės dukrytė, verkiant,
Surinko (per) tris metelius
Pavytusius lapelius.
O kur, mamyte mano,
Drabužius išmazgosiu?
Kur kraują išmazgosiu?

Dukryte mano jaunoji,
Eik pas tą azerąj,
Kur tek devynios upatės,
O kur, mamyte mano,
Drabužius dziovinsiu?
Kur vėje išdziovinsiu?
Dukryte, tame daržatyj,
Kur aug devynios rožatės.
O kur, mamyte mano,
Drabužiais apsilvksiu?
Baltuosius išnešiosiu?

Dukryte, toj dienelej,
Kad spjis devynios saulelės.
(Reza).

svodbę Aušrinės, kur atėjęs Perkunas sutruškina žalią ažuolą: ištrykšta kraujas, aptaško baltą drapaną jaunosios, subyra jos vainikas, ir ji renka pabirusius lapus. Po trejų metų Aušrinė klausinėja motinos, kaip reikia atgauti savo trošą ir atitaisyti blėdį, kur išskalbti sukruvintą drabužį, kur išdziovinti ir kada vėl baltą apsilvkti? Atsakymas yra pilnas paslapčių: reikia išskalbti azere, į kurį devynios upės plaukia, dziovinti darželyje, kur devynios zydi rožės, o apsilvkti, kada devynios spindės saulės. Iš to atsakymo matyti, kad nėra galima atnaujinti, kas jau sykį pasidarę yra, beje išsisukti nuo likimo. Tai-gi Aušrinė pasiliks sukruvinta. Špekta apie devynias saules rišasi su pabaiga svieta. Skaičius devyni, išreiškiantis trilinką traicę, yra simboliškas ir tankiai randasi Lietuvių mythologijoje.

Vakarinė (Hesper), tarnaitė Saulės, uždarinėjo vartus dangaus vakaruose, ir klojo patalą saulei¹⁾. Tai buvo Vėnnus šviečianti, saulei nusileidus vakarų pusėje.

Žvaigždės visatinai, vaikai Saulės ir Mėnulio, vėliaus skaitėsi už globėjas žmonių dvasių, už jų dušias, sargus; kritimas žvaigždžių zenklino mirimą žmogaus: mat tulos žvaigždės gimė su gimimu žmogaus, Parka gyvasties pakorindavo jas ant galo siulo, kurį verpė dėl žmogaus. Tas mirė ir žvaigždė krito!

Lietuviai tikėjo į viešpatavimą svieta nuo amžių amžių, į *Likimą* (Latvių Liktenis) ir *Lėminą*. Laimė teip lėmė, sakydavo, jeigu kas sekėsi; toks jau likimas, jeigu kas nesisekė, mirė. Dievai, žmonės, ir viskas, kas yra, neišisuka nuo likimo, nieks nuo jo galybės negalėjo ištrukti. Praamžius prieš nuoamžinius likimus ant nesudilstančio akmeus, ir patys dievai turėjo tuos likimus guodoti ir pildyti.

Proamžius (Aeviterus) yra idėja visatino įstatymo, iš po kurio net dievas, piešiantis jį, negali išsiverzti. Lietuvių svietas regimai nebuvo sutvertas ar prakurtas, bet jis buvo nuo amžinųjų amžių; tačaus teikos miami tvauą, išgelbėjimą nuo jo žmonių ir perjuosimą dangaus su dermės juosta — vis

1) O vakar vakarėlyj
Prapuolė mano avatė.
Ai, kas gelbės jieskoti
Mano vienturtę avatę?
Išėjau pas Aušrinę.
Aušrinė atsiliepė:
Aš anksti ryt Saulelei
Turiu prakurt ugnelę.

Išėjau pas Vakarinę
Vakarinė atsiliepė:
Aš vakarais Saulelei
Turiu klot patalėlį.
Išėjau pas mėnesėlį,
Mėnesėlis atsiliepė:
Aš kardu perdalytas,
Nulindęs mano veidelis.

Išėjau pas Saulelę.

Sauluzė atsiliepė:
Devynias dienas jieskosiu,
O dešimtą nė nusileisiu.

Matomai avutė nuklydo į šiaurę, kur saulė beveik nenusileidžia!!

(Toliaus bus.)

Nauji rasztai.

J. S. . . . Išgama. Drama II-se Aktuose. Parašė. . . Laida II, pertaisyta. Chicago Ill. Turtu ir spauda „Kataliko“. 1904. Pusk. 27.

Apie tą knygutę jau savo laiku buvo visuose laikraščiuose, pirmąsyk jai išėjus iš po spaudos, parašytos recenzijos, ant kurios klerikaliski laikraščiai pažvelgė su panieka, o šaipjau kiti prielankiai ją pasveikino. Joje aprašo apie vieną pralotą, kurs iš prastų žmonių išėję į kunigus, nebenorėjo prisipažinti nė prie savo motinos, kaip „muzikės“, nė prie lietuvių, nei visa širdžia buvo atsidavęs lenkams. Vėliaus norėjo savo seserį išleisti per prievartą už prasigėrusio grapo lenkpalaikio. Jo tas užmanymas užsibaigė niekais, ir vienas iš tos „dramos“ veikėjų davė pralotui vardą „išgamos“. Drama pati per save gana silpna, vienok pakol mūsų rašliava yra neturtė ant dramatiškų raštų, galima ją su nauda parekomenduoti mylėtojams teatrališkų perstatymų. Spauda nekokia, o „pataisymas“ ne kiek svarbesnis už pagalinimą.

Broliai Lietuviai!

Draugystės, Kliubai ir parapijos iš Waterburio ir aplinkinių, kurie rengiate balius ant savo naudos, o norite gauti puikią muzikę, tai kreipkitės prie savųjų Waterburio lietuvių orkestro, susitvėrusio po vardu „D-ro V. Kudirkos Orkestras“. Atgrajis dailiai ir pigiai, kad galės šokinėti seni jauni, didi-mazi. Su guodone Orkestra D-ro V. Kudirkos, 883 Bank str. Waterbury, Ct.

Susirinkimai.

Forest City, Pa. T.M.D. 44 k., 9 spalnio 3:30 po pietų, ant salės Liet. Sunų Dr. Maloniai užprašom senus šan. ir norinčius prisirašyti, kur gausite

gražių knygūčių. Podraug bus svarstoma apie parengimą per mumis prakalbų.

Vardan k. A. Makauckas.

S. Boston, Mass., S.L.A. 32 k. 9 spalnio, 5:30 po pietų ant lietuviškos slės, 166 Broadway. Užprašom visus senus šanarius užsimokėti duoklę ir atsivesti naujus prisirašyti. *Komitetas.*

Ekstra Susirinkimas

Bus laikomas Politiško Kliubo Lietuviško ir Lenkiško, kuris atsibus nedėlioje 9 d. October, 2-trą valandą po pietų ant salės J. Macevyčiaus po Nr. 136 E. Main str. Plymouth, Pa.

Neatbut nai visi draugai turit susirinkti. *Komitetas.*

Biskutį atydos!

Tie mūsų vientaučiai, kurie su pranta rusišką kalbą, o nori apsipazinti su Rosijos ir visasvietiniu revoliucijiniu judėjimu, gali kreiptis pas mane reikalaudami įvairių toje kalboje socializskų ir revoliucijinių rasztų, laikraszczių, apysakų ir tt.

J. O. Szirvydas,
401 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Reikalingi mainieriai.

Mēs norime šimtus mainierių ir lioduotojų, dėl Saft Coal mainių į Virginiją, į didelį miestuką Yra katalikiška bažnyčia, kunigas, daktaras, dovanai škala, knygynas, dėl šeimynų krautuvės. Kompanija duoda pusę kelionės iš Pottsville, Pa., iki augščiaus minėtai vietai, teipgi parupina namus su daigtais dėl šeimynų, randa nuo \$5,00 iki \$8,00 ant mėn. mainieriams pristato tulšis, anglis 6 pėdų augšta, vandens ir gazų nėra, rumuose 60 ct., headinguose 70 ct. už karą, darbas tik su pikiais, kompanija anglis kitnr nesitūnčia, daro Coksus, darbo užtektinai ant visados, lietuvių yra daug, Kas nori visados dirbti teatvaziuoja į Pottsville kiekvieną dieną dėl kelionės ar rašo dėl informacijų pas:

W. G. Clyford,
118 Mahantongo str.,
Pottsville, Pa.

Prakalbos ir Balius!

Philadelphia, Pa. Lietuviškas Laisvės Kliubas 943 S. 2-tros ulyčios parengia apvaikštinejimą 10-metinių sukaktuvių panedėlio vakare 7:30. 24 d. Spalnio (Oct.). Prasideš paroda iš Kliubo namo ir trauks su muzike į salę New Pennsylvania Hall po nr. 28-32 S. 6-tos ulyčios. Bus prakalbos, o paskui balius. Užkviečiame visus vietinius ir aplinkinius, o tikimės, kad busite viskuom užgandinti.

Komitetas.

Pareiga ateivių ukėsu pilnas republikoniškas tikietas.

Senatorius Penrose siuntinėja įsakymus, kad jokiū budu nemaišytų tikietą.

Republikonai formaliskai yra atidare compaign Pensylvanijoj ir darbuojasi tarp ateivių dėl prirengimo pagelbėti ir laimėti daugybę balsų, kaip kada buvo laimėję. Keli šimtai tukstančių jų turi gyvenimą prie mainų, geležinkelių, pabrikuose ir prie ukėsyntės produkcijų; abelnai visa gerovė, kuri yra pasiekus šią valstiją, yra iš republikonų pusės. Pensylvanija yra republikonų šaknis unios. Čia ateina daugybė sunkiai dirbančių darbininkų, kurie patoja gerais ukėsais ir turi gelbėti republikonų partiją, kuri yra tą viską padarius, kaip praktikoj teip gyvenime.

Tikime kad skirs daugybę balsų Roosevelt ir Fairbanks, kurie pažįsta tą visą. Bet yra daugybė, kurie nebalsavo už prezidentą, ir daugybė kurie nebalsavo už kongresmaną, kuris yra renkamas kas du metai, už senatorių, kurs renkamas ant keturių metų ir už pasiuntinį, kurs renkamas ant dviejų metų. Yra reikalinga ateiviams ukėsam pamokytiti nemokančius balsuoti. Yra pareiga naujus balsuotojus pertikrinti, kad republikonų partija yra padarius gero ir daro dėl jų, tai pareiga balsuoti pilną republikonišką tikietą. Nedaryk pats ir pertikrink kitus kad nemaišytų tikietą, balsuokit tiesiog republikonišką. Juo daugiau nusišims republikonų į kongresą, tuo daugiau bus užlaikytos republikonų tiesos. Jeigu paststengsite daugiau nusišiti senatorių reprezentantų, tuo bus geriau užlaikomi republikoniški principai, jeigu nusišite į Harrisburgą, galima turėti geresnę viltį, pagerinti darbą, algą ir buvį.

SENATORIUS PENROSE.

Senatorius Penrose, valstijos vadovas, užsiimantis vadovyste, yra užgandintas iš darbavimosi dėl darbininkų ir buvio darbininkų. Jis siun-

čia žodį į jus, kad balsuotumėte už republikonus ir įkalbėtumėte savo draugams, kad balsuotų ne už ką kitą, kaip tik už republikonus.

Balsuokite už šiuos kandidatus.

Prezidentas Theodore Roosevelt.
Vice-Prezi. Char. W. Fairbanks.
Supreme Court John P. Elkin.
Congressman Henry W. Palmer.
Steto Senator Sterling R. Catlin.

Reprezentatai.

1 District	Edward H. Williams.
2 "	George Ross.
3 "	David P. Reese.
4 "	Griffin E. Jones.
5 "	
6 "	Lorrie H. Holcomb.

Viltis dėl visų

reikalinga praktika ir patarimas nuo Scranton žmogaus.

Daugelis daktarų yra pasakę kad ta nelaimingoji inkstų liga yra neišgydoma. Mēs perstatom praktiką unaravo Sorantų žmogaus, kurs yra išsigydes jau šeši metai Doans Kidney Pills ir yra sveikas šiame laike. Doans Kidney Pills veike tiesiok ant inkstų, dieglio, vandeninės ir visokių inkstų ligų. Čia yra patarimas ta ligą sergantiem.

U. M. Williams 330 S. Hyde Park Ave. Scranton, Pa. sako: Mano praktika Doans Kidney Pills buvo plačiai garsintos Sorantų gazetose per maną. Aš vartoju prieš aštuonis metus Doans Kidney Pills, nuo niežėjimo, skaudėjimo kryžiaus ir suregulavojimo vidurių. Daugelis žmonių yra išsigydę per rekomendaciją Sorantų žmonių kurie yra išsigydę nuo 1 box. Kiek aš patyriau Doans Kidney Pills yra geriausias gyduolės kokios tik tai yra. Į 8 metus vartoju tik porą kartų bet visados pagelbėjo.

Ant pardavimo yra kromuose, prekė 50ct. Foster Milburn Co. Buffalo, N. Y., agentas ant Suvienytų Valstijų. Nepamirškite vardo Doans ir neimkite kitokias.

„Vienybės“ redakciją telephonas (PEOPLE'S telephone) 7145.

Dr. J. Szliupas,

328 Federal str. Philadelphia, Pa
47-50-A (Keystone Telephone)

Nuo Redakcijos.

Už korespondencijas ir apgarsinimus „Vienybės“ redakcija neatsako.